

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolsko strokovnega študija
Program: Poslovni sekretar

REFORME – DAVČNA POLITIKA

Mentorica: Terezija Povše Pesrl, univ. dipl. org.

Kandidat: Robert Zorko

Kranj, maj 2006

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici Tereziji Povše Pesrl, univ. dipl. org., za pomoč in nasvete pri pripravi diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici prof. Sonji Cestnik Zadnek, ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

Zahvaljujem se tudi vsem sodelujočim v anketi, ker so si vzeli čas in jo izpolnili.

POVZETEK

Davčni sistem je vedno bil in bo ena najaktualnejših tem gospodarske politike neke države. V zadnjem času je zaradi nekaterih radikalnejših predlogov sprememb še toliko bolj v središču raznih razprav, člankov in pogovorov. Vlada je konec leta 2004 skupaj z Ministrstvom za finance pripravila predlog socialno-gospodarskih reform, ki so nujno potrebne za razbremenitev slovenskega gospodarstva na eni strani in večjo konkurenčnost Slovenije v evropskem prostoru na drugi strani. Nekateri ukrepi naj bi se uveljavili in izvajali že letos, korenite spremembe davčne politike pa naj bi se začele naslednje leto po prevzemu skupne evropske denarne valute. Največje spremembe, ki se obetajo v davčni politiki, so: uvedba enotne davčne stopnje za dohodke fizičnih oseb (EDS), uvedba enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost (DDV) in uvedba davka na nepremičnine in premoženje. Problem je obveščanje o njih in njihovo razumevanje med slovenskimi prebivalci. Še vedno se poraja dvom, koliko so reforme poznane med davčnimi zavezanci. Napisane bi morale biti razumljivo in objavljene tako, da bi se lahko z njimi seznanil vsak slovenski državljan.

KLJUČNE BESEDE

davčni sistem, davčna politika, enotna davčna stopnja na dohodke fizičnih oseb (EDS), enotna davčna stopnja davka na dodano vrednost (DDV), davek na nepremičnine in premoženje

ABSTRACT

There was tax system always and always be one most topical this economic policy of a certain state. In last time because of some more radical proposals of changes, they are still

more in center of various debates, of articles and of conversations. Government is end year 2004 together with Ministry of Finance prepared proposal socially economic reforms, of which are urgently necessary for disburdening of Slovene economy on one side and larger competitiveness of Slovenia in European place on the other side of. Some measures enforced and done already in this year's year, radical change of tax policy started to to do next year, round takeover of common European monetary currency. Largest changes, that expect on field of tax policy are: introduction of flat tax for incomes of natural people, introduction of flat tax of value-added tax and introduction of tax on real properties and property. Problem, which emphasises next to this , it is informing and understanding only-these between Slovene inhabitants. Still occurs to doubt , how much are reforms known between taxpayers which leads us to conclusion, that be must to be written and published on simplest manner, which was understandable every Slovene citizen.

KEY WORDS:

- tax system
- tax policy
- flat tax on incomes of natural people
- flat tax of value-added tax
- tax on real properties and property

KAZALO

1 UVOD	2
1. 1 IZHODIŠČE DIPLOMSKEGA DELA	2
1. 2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	2
1. 3 METODE DE LA	2
1. 4 STRUKTURA DELA	2
2 DAVČNA TEORIJA IN POLITIKA	3
2. 1 OPREDELITEV POJMA FINANČNE IN DAVČNE POLITIKE	3
2. 2 JAVNI DOHODKI IN NJIHOVE VRSTE	3
2. 3 TEMELJNE ZNAČILNOSTI POSAMEZNIH DAVŠČIN	4
2. 4 VRSTE DAVKOV	4
3 DAVČNE REFORME	10
3. 1 ENOTNA DAVČNA STOPNJA NA DOHODKE FIZIČNIH OSEB	10
3. 2 UVEDBA ENOTNE STOPNJE DDV	14
3. 3 SPREMEMBA ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB	15
3. 4 UVEDBA DAVKA NA NEPREMIČNINE IN PREMOŽENJE	16
3. 5 SPREMEMBA DAVKA NA DEDIŠČINE IN DARILA	18
4 PREDNOSTI IN SLABOSTI NOVE DAVČNE POLITIKE	19
4. 1 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE ENOTNE DAVČNE STOPNJE NA DOHODKE FIZIČNIH OSEB	19
4. 2. PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE ENOTNE DAVČNE STOPNJE DAVKA NA DODANO VREDNOST	23
4. 3 PREDNOSTI IN SLABOSTI SPREMEMBE ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB	24
4. 4 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE DAVKA NA NEPREMIČNINE IN PREMOŽENJE	25
5 ANKETA O POZNAVANJU PREDLOGOV DAVČNIH REFORM	26
5. 1 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	26
5. 2 PREBIVALSTVO IN VZOREC	26
5. 3 UPORABLJENE METODE IN TEHNIKE	26
5. 4 DELOVNE PREDPOSTAVKE	26
5. 5 RAZLAGA IZIDOV	26
5. 5. 1 STRUKTURA ANKETIRANCEV PO SPOLU, IZOBRAZBI IN STAROSTI	26
5. 5. 2 RAZLAGA IZIDOV POSAMEZNIH PREDLOGOV REFORM GLEDE NA STAROST, STOPNJO IZOBRAZBE IN SPOL	29
5. 5. 3 RAZLAGA IZIDOV GLEDE NA NAČIN PRIDOBIVANJA INFORMACIJ PREKO RAZLIČNIH MEDIJEV	39
6 SKLEPNE UGOTOVITVE	40
7 VIRI IN LITERATURA	41
PRILOGA	42
KAZALO SLIK	44
KAZALO RAZPREDELNIC	45
KAZALO GRAFIKONOV	46

1 UVOD

1. 1 IZHODIŠČE DIPLOMSKEGA DELA

Davčni sistem je vedno bil in bo ena najaktualnejših tem gospodarske politike neke države. V zadnjem času je zaradi nekaterih radikalnejših predlogov sprememb še toliko bolj v središču raznih razprav, člankov in pogovorov.

V diplomski nalogi bomo najprej na kratko predstavili nove davčne reforme. Raziskali bomo, koliko so ljudje dejansko obveščeni o njih in ozaveščeni. Navedli bomo tudi svoje mnenje o njih in mnenja nekaterih strokovnjakov ter mnenja ljudi različne izobrazbe in družbenih slojev.

1. 2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

V diplomski nalogi smo predstavili osnovne pojme o davčni teoriji in politiki, predlagane ukrepe novih davčnih reform, njihove prednosti in slabosti, poznavanje in odzivnost državljanov na novosti ali reforme v davčni politiki, kar je bil glavni namen in cilj raziskave; obveščenost in razumevanje predlaganih ukrepov davčnih reform. Menimo namreč, da je veliko slovenskih državljanov slabo obveščeno o novi davčni politiki; mnogi reform dejansko ne razumejo najbolje, zato jih vsak posameznik razlaga po svoje. Eden od ciljev je tudi razumljivo in enostavno približati nove davčne reforme čim širšemu krogu ljudi.

1. 3 METODE DELA

Pri pisanju diplomske naloge smo uporabili metodo anketiranja. Raziskavo o obveščanju in razumevanju reform smo naredili z zaprto anketo, anonimno, na podlagi vprašalnika. Izide smo obdelali glede na starost, izobrazbeno strukturo in spol. Vse skupaj smo prikazali grafično ter navedli ustrezne utemeljitve.

1. 4 STRUKTURA DELA

Na začetku smo predstavili osnovne pojme o davčni teoriji in politiki, in sicer: naloge finančne dejavnosti, javne dohodke, vrste in njihove temeljne značilnosti, cilje davčne politike, razvrščanje davkov po vrsti in njihova ureditev.

V naslednjem poglavju smo na kratko predstavili davčne reforme, in sicer uvedbo enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb, uvedbo enotne stopnje davka na dodano vrednost in uvedbo davka na nepremičnine in premoženje. Nadalje smo predstavili prednosti in slabosti nove davčne politike. Na koncu smo predstavili še izide ankete o poznavanju in odzivnosti državljanov na davčno politiko.

2 DAVČNA TEORIJA IN POLITIKA

2.1 OPREDELITEV POJMA FINANČNE IN DAVČNE POLITIKE

S preučevanjem finančnih odnosov se ukvarja vrsta finančnih znanosti. Temeljna znanost, ki preučuje javno financiranje, je finančna veda, imenovana tudi javne finance. Na podlagi preučevanja posameznih finančnih pojavov in iskanja logične zveze med njimi skuša najti načela in priporočila o vprašanih, ki se tičejo financiranja države. Pomembna finančna znanost je tudi finančna politika. Ločimo med finančno politiko kot znanostjo in finančno politiko kot skupino dejanskih finančnih ukrepov države in drugih nosilcev javnega financiranja. Naloga finančne politike kot znanosti je prikaz dobrih in slabih strani posameznikovih finančnih ukrepov. Njen sestavni del je davčna politika. Finančna politika kot znanost je po svojem pomenu uporabljivi del finančne vede oziroma finančne teorije. Nekateri zato imenujejo finančno vedo kar finančna teorija in politika (Žibert, 2003, str. 8).

2.2 JAVNI DOHODKI IN NJIHOVE VRSTE

Za zadovoljevanje javnih potreb državni in drugi organi javnega sektorja potrebujejo finančna sredstva, ki se ustvarjajo na podlagi javnih dohodkov. To so dohodki, ki jih izvirmo z gospodarsko dejavnostjo ali na podlagi javnopravnih predpisov ustvari političnoteritorialna enota.

Dohodke delimo na redne in izredne. Redni dohodki se redno pojavljajo v proračunu in so predvidljivi.

Mednje štejemo:

- davščine (davki, prispevki, takse) in denarne kazni, ki se pobirajo iz javnopravnih razlogov;
- redni dohodki iz javnega premoženja – delež na dohodke od državnih industrijskih in trgovinskih podjetij, bank in gospodarskih javnih služb;
- lastni dohodki državnih organov in zavodov ali upravni dohodki (prodaja obrazcev, publikacij ...).

K izrednim dohodkom prištevamo:

- izredne dohodke od javnega premoženja (prodaja vrednostnih papirjev, premičnin, nepremičnin, raznih patentov idr.);
- izredne davščine (npr. inflacijski davek);
- dohodki od izdaje državnega denarja za kritje rednih in izrednih javnih izdatkov;
- javna posojila;
- dediščine, darila (priznani zahtevki iz mednarodne vojne odškodnine).

Druga delitev je na izvorne in izvedene dohodke z vidika pridobivanja javnih dohodkov. Izvirne dohodke država pridobiva iz gospodarske oziroma tržne dejavnosti. Do teh dohodkov prihaja s prodajo materialnih dobrin in storitev. Izvedeni dohodki so tisti, ki jih država pridobiva iz javnopravnih predpisov. To so tako imenovani javnopravni dohodki, med katerimi so najpomembnejše davščine. Te delimo na dohodke od prebivalstva oziroma fizičnih oseb (npr. dohodnina), pravnih oseb oziroma korporacij (davek na dobiček) in na dohodke iz skupnih virov (carine, davek na dodano vrednost).

2. 3 TEMELJNE ZNAČILNOSTI POSAMEZNIH DAVŠČIN

Davščine so najpomembnejši vir javnih dohodkov. Ločimo tri temeljne vrste davščin: takse, prispevke in davke.

Takse

So plačilo za opravljene storitve organov javne uprave, ki jih opravljajo v korist državljanov. Poznamo različne vrste taks:

- upravne in sodne takse;
- z vidika organov, ki so pooblaščen za izdajo predpisov o taksah, ločimo takse lokalnih in državnih enot;
- splošne (za pravne akte iste vrste ne glede na organ);
- specialne (npr. sodne, katastrske – značilne za organ, ki jih pobira);
- fiksne (enake za pravne akte iste vrste), sprejemljive (ki se ločijo po predmetu glede na vrednost akta);
- plačljive v gotovini, s kolki, v obliki vrednostnih papirjev.

Prispevki

Pri prispevkih gre za pritegnitev širšega kroga ljudi k financiranju neke naloge, ki je hkrati javno koristna. Prispevki so prisilne narave, zato so mnogo bližji davkom. V Sloveniji se plačujejo prispevki za zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za starševsko varstvo. S skupno besedo te prispevke imenujemo prispevki za obvezno socialno varnost.

Prispevke plačujejo delodajalci, in sicer od bruto plač, bruto prejemkov iz delovnega razmerja in bruto nadomestil plač za čas odsotnosti z dela v skladu s predpisi o delovnih razmerjih. Zavezanci za prispevke so tudi zavezanci, ki nimajo plače, razen kmetov. Kot delodajalci prispevke plačujejo tudi lokalne skupnosti, Zavod za zaposlovanje, Republika Slovenija, Zavod za invalidsko in pokojninsko zavarovanje.

Davki

So denarne dajatve fizičnih in pravnih oseb, najpomembnejša oblika javnih dohodkov in so prisilne narave, ki jih država pobira na podlagi zakona. Država davke uporablja za javne potrebe in intervencije na gospodarskem in socialnem področju oziroma jih kot sredstvo svoje ekonomske in socialne politike.

2. 4 VRSTE DAVKOV

Pri razvrščanju davkov po davčnem predmetu ločimo tri skupine davkov: v prvo skupino spadajo davki na donos, davek na dohodek in premoženjski davki; v drugo davki na promet premoženja in v tretjo davki na porabo (Žibert, 2003, str. 57).

Dohodnina

Pri nas je bila dohodnina uvedena leta 1991. Je sintetični davek, kar pomeni, da obdavčuje več vrst dohodkov fizičnih oseb, kot določa Zakon o dohodnini (v nadaljevanju – ZoDoh).

Ta zakon predpisuje dve pomembni načeli, in sicer: načelo splošne obdavčitve davčne obveznosti, kar pomeni, da je v splošnem obdavčen vsak dohodek fizičnih oseb, in načelo horizontalne enakosti dohodkov, to pomeni, da so enaki dohodki obremenjeni z enako davčno stopnjo.

Viri dohodnine oziroma dohodki, ki so obdavčeni z dohodnino (glej ZoDoh, 2. člen):

- osebni prejemki
- dohodki iz kmetijstva
- dohodki iz dejavnosti
- dohodki iz kapitala
- dohodki iz premoženja
- dohodki iz premoženjskih pravic

Novi ZoDoh je uvedel nov vir, to je svetovni dohodek. To pomeni, da mora prebivalec Slovenije plačati davek od vseh svojih dohodkov, tistih, ki jih ustvari doma, in tistih iz tujine. Novost je tudi pri pokojninah, saj namesto pokojnine, pomnožene z določenim faktorjem, obdavčene neto pokojnine. Pri avtorskih honorarjih se je spremenil odstotek odšteti normiranih stroškov od osnove za plačilo dohodnine, in sicer s 40 odstotkov na 10 odstotkov. Obdavčeni so tudi ti dohodki: nagrade, darila pravnih oseb fizičnim, dobitki v nagradnih igrah, kadrovske in druge štipendije, razen tistih iz proračuna. Od naštetih dohodkov se že med letom plačuje akontacija (del celotnega zneska) dohodnine, ki se odšteje od končne odmere dohodnine (www.sigov.si/durs).

Zavezanec po ZoDoh (5. člen) je vsaka fizična oseba, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji (rezident) in je v posameznem koledarskem letu na njenem območju ustvaril dohodke. Zavezanec je tudi tista fizična oseba, ki ni rezident Republike Slovenije, vendar je bivala na njenem območju nepretrgoma šest mesecev in ustvarila dohodke, ki so vir dohodnine.

Po novem je zavezanec za plačilo dohodnine vsak, ki v Sloveniji prebiva ali ima središče svojih osebnih in ekonomskih interesov pri nas ali pa je bival v Sloveniji več kot 183 dni (www.sigov.si/durs).

Davčna osnova (ZoDoh, 6. člen) je seštevek vseh dohodkov iz posameznih virov dohodnine:

- osebni prejemki: letna bruto plača, zmanjšana za prispevke za socialno varnost, prejemki na podlagi pogodbe o delu in letni zneski pokojnine;
- dohodki iz kmetijstva: katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih zemljišč;
- dohodki iz dejavnosti: dobiček iz dejavnosti;
- kapitalski dobiček: dobiček od prodaje kapitala;
- dohodek iz premoženja: letni znesek dobljenih obresti na posojilo, dohodki od udeležbe pri dobičku, dohodki doseženi z oddajanjem premoženja v najem;
- dohodki od premoženjskih pravic.

Osnova za dohodnino se vsem zavezancem zmanjša za 11 odstotkov povprečne letne bruto plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto, v katerem se odmerja dohodnina, to je tako imenovana standardna osebna olajšava. Nestandardna olajšava je olajšava za izdatke, ki lahko znaša do 2 odstotka davčne osnove in jo lahko uveljavljajo na podlagi dokumentov, ki dokazujejo, da so bili izdatki porabljeni izključno za zavezanca.

Stopnje dohodnine so progresivne, to pomeni, višja, kot je osnova, višje so davčne stopnje in se gibljejo od 16 odstotkov do 50 odstotkov plus določen znesek davka. Vsako leto Ministrstvo za finance objavi lestvico za odmero dohodnine.

Davek na dodano vrednost (DDV)

Davek na dodano vrednost je bil pri nas uveden 1. julija 1999. Nadomestil je davek od prometa proizvodov in storitev. Ta davek je najpomembnejši vir proračuna RS. DDV se obračunava in plačuje od dobav blaga in opravljenih storitev v RS v okviru dejavnosti, ki jo zavezanec opravlja, ter od uvoza blaga in storitev. Pri izvozu blaga ali storitev pa se DDV obračuna po davčni stopnji 0 odstotka, ker imajo izvozniki pravico do odbitka nakupnega DDV od vseh nabav. Temeljni zakon, ki ureja ta davek, je Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 89/98, 17/00, 30/01, 67/02, 134/03). DDV se obračuna takrat, ko je blago dobavljeno ali ko so stvari opravljene, to pomeni, da se davek obračuna, ko je izdan račun.

Kot kraj opravljanja storitve pa se šteje kraj, v katerem ima zavezanec, ki opravlja storitev, svoj sedež ali poslovno enoto.

Zavezanec (ZDDV, 13. člen)

To je vsaka oseba, ki samostojno opravlja katero koli dejavnost: proizvodno, predelovalno, trgovsko in storitveno dejavnost ter rudarsko, kmetijsko in poklicno dejavnost. V dejavnost se šteje tudi izkoriščanje premoženja in premoženjskih pravic, če s tem zavezanec pridobiva trajne dohodke. Pravne osebe, katerih promet v zadnjih dvanajstih mesecih presega 5 mio. SIT, in kmetje, ki imajo katastrski dohodek višji od 1,5 mio. SIT, se morajo vključiti v sistem DDV. Drugi zavezanci se vključijo prostovoljno.

Davčna osnova (ZDDV, 21.–23. člen)

Za davčno osnovo se šteje vse, kar pomeni plačilo, ki je lahko v denarju, stvareh in storitvah ter je bilo zaračunano kupcu. Ta znesek se poveča za zneske trošarin in drugih davkov, takse, dajatve in posredne stroške, ki jih zaračuna dobavitelj. Posredni stroški so: provizije, stroški embaliranja, prevoza in zavarovanja. V davčno osnovo pa se ne všttevajo popusti, ki jih dobi zavezanec pri plačilu, ter zneski izdatkov, ki jih je imel naročnik storitve.

Davčne stopnje (ZDDV, 24.–25. člen)

Po zakonu imamo v Sloveniji dve stopnji DDV:

- standardna ali splošna v višini 20 odstotkov – s to stopnjo je obdavčen tisti promet blaga in storitev, ki ni obdavčen z nižjo davčno stopnjo ali oproščen plačila davka;
- znižana stopnja v višini 8,5 odstotkov – ta stopnja se obračunava in plačuje od naslednjega blaga in storitev: vse, kar potrebujemo pri pripravi hrane za ljudi in živali, dobava vode, zdravila, medicinski, ortopedski in rehabilitacijski pripomočki, javni prevoz potnikov, vsi nosilci besede, slike in zvoka, avtorske pravice s področja književnosti in umetnosti, vstopnice za razstave, športne in kulturne prireditve, storitve, povezane z gradnjo in obnovo stanovanjskih objektov, storitve, ki jih uporabljamo v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu, nastavitve v hotelih in počitniških objektih, uporaba športnih objektov, pogrebne storitve in storitve javne higiene.

Davka so oproščene dejavnosti, ki so v javnem interesu, in tudi druge dejavnosti: javne poštne storitve, zdravstvene storitve, socialnovarstvene storitve, vzgoja in izobraževanje, športna vzgoja, verske storitve, kulturne storitve, zavarovalniške storitve, promet nepremičnin, oddajanje stanovanj in fizične storitve.

Davek od dobička pravnih oseb

Ta davek ureja Zakon o davku od dobička pravnih oseb (v nadaljevanju: ZDDPO). Davek ureja davčne zavezance, davčne stopnje, davčno osnovo, davčne olajšave in oprostitve. Davek uvrščamo med neposredne osebne davke in pomeni temelj obdavčitve dohodka gospodarskih družb subjektov. Način obračunavanja in

plačevanja davka pa ureja ZdavP.

Davčni zavezanec (ZDDPO, 2.–5. člen)

Je pravna oseba, ki z opravljanjem svoje dejavnosti dosega dobiček ter ima sedež na območju Republike Slovenije. Kot davčni zavezanec se šteje tudi tista pravna oseba, ki na območju RS nima svojega sedeža, ampak s svojo dejavnostjo na njenem območju ustvarja dobiček. Za rezidente RS je določeno obdavčenje po načelu svetovnega dohodka, kar pomeni, da je pravna oseba, davčni zavezanec za celotno dejavnost, ki se opravlja na trgu zaradi pridobivanja dobička. Pravna oseba, ki ni rezident RS in trajno deluje po stalni poslovni enoti, je tudi davčni zavezanec. Kot stalna poslovna enota je opredeljeno stalno poslovno mesto, po katerem tuja pravna oseba posluje. Nerezidenti se obdavčijo po načelu teritorialnosti. To pomeni, da so obdavčeni samo za tisti del dobička, ki so ga pridobili v RS. Pri rezidentih tujih držav je treba upoštevati tudi sporazume o izogibanju dvojnemu obdavčevanju.

Do plačila tega davka so upravičene te pravne osebe (ZDDPO, 6. člen):

- Banka Slovenije;
- javna podjetja in javni gospodarski zavodi, ki so v lasti RS ali občin;
- invalidska podjetja;
- investicijski skladi po zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, če do 30. novembra razdelijo najmanj 90 odstotkov dobička preteklega leta;
- javni zavodi;
- organizacije in skladi, ki so ustanovljeni za ekološke, humanitarne in druge nepridobitne dejavnosti.

Davčna stopnja za davek od dobička pravnih oseb je 25 odstotkov.

Davčna osnova (ZDDPO, 7.–16. člen)

Davčna osnova je dobiček, ki se v davčnem obračunu ugotovi tako, da se od ustvarjenih prihodkov odštejejo odhodki, ki jih določa zakon. Dobiček se ugotovi na podlagi izkaza uspeha zavezanca v skladu s predpisi, računovodskimi standardi ter ZDDPO, prihodki v davčnem obračunu – sem štejemo vse prihodke, ki so obračunani na podlagi predpisov ali računovodskih standardov. Davčna osnova se lahko zmanjša za ustvarjeni dobiček v tujini, kjer je že bil plačan davek, ter za že obdavčene dolgoročne rezervacije stroškov.

Davčni zavezanec, ki izplačuje dividende, mora obračunati in plačati posebno akontacijo za davek od dobička pravnih oseb oziroma dohodnino. Če dividendo izplačuje v tujino, se posebna akontacija izračuna po stopnji 15 odstotkov, za izplačilo dividende rezidentom RS pa se posebna akontacija izračuna po stopnji 25 odstotkov.

Davčne olajšave

Olajšave za investicijska vlaganja se priznajo zavezancu v višini 20 odstotkov investiranega zneska v opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena dolgoročna sredstva. Če zavezanec ta sredstva proda prej kot v treh letih, mora v letu prodaje sredstva povečati davčno osnovo za znesek izkoriščene davčne olajšave. Zavezancu se za neopredmetena dolgoročna sredstva se prizna davčna olajšava v višini 10 odstotkov davčne osnove in je vezana največ na štiri leta. Davčnemu zavezancu se priznajo tudi olajšave, če za dve leti zaposli pripravnika, iskalca prve zaposlitve in osebo, ki je bila šest mesecev prijavljena na zavodu za zaposlovanje. Davčna osnova se mu zniža za 30 odstotkov izplačanih plač zgoraj naštetim osebam za prvih 12 mesecev zaposlitve. Zavezanec, ki zaposluje invalide, pa je upravičen do trajne olajšave v višini 50–70 odstotkov izplačanih plač invalidom.

Davek od premoženja

Ta davek spada med premoženjske davke in je prihodek občinskega proračuna. Drugi premoženjski davki pa so: nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, davek od prometa nepremičnin in vrednostnih papirjev, posebni davek na bilančno vsoto bank in hranilnic, koncesijske dajatve od iger na srečo ter davek na dediščine in darila (glej Stanovnik, 1999). Novi zakon predvideva ukinitvev davka od premoženja in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, nadomestil pa ga bo nov davek na nepremičnine.

Davčni zavezanec (Zakon o davkih občanov, 14.–15. člen)

Davek od premoženja plačujejo tiste fizične osebe, ki imajo v svoji lasti stavbe, dele stavbe, stanovanja in garaže, prostore za rekreacijo in počitek ter plovila dolžine nad osem metrov. Zavezanec davek mora plačevati ne glede na to, ali objekt uporablja sam ali ga daje v najem.

Davčna osnova (Zakon o davkih občanov, 16. člen)

Za davek od premoženja je davčna osnova vrednost stavbe, počitniške hišice ali plovila, ki jo ugotovijo po merilih republiškega upravnega organa, pristojnega za stanovanjske zadeve, upoštevajoč način, ki ga določi občinska skupščina. Zavezanec je oproščen plačila davka v prvih 160 m² stanovanjske površine, če na njej prebiva lastnik ali njegov družinski član, oproščena pa so tudi tista kmetijska zemljišča, ki jih zavezanec uporablja za svoje dejavnosti. Za ožjega družinskega člana se štejejo: zakonec, otroci in posvojenci davčnega zavezanca. Kadar gre za solastništvo stavbe, se vrednost stanovanjske površine deli glede na število solastnikov in njihove deleže.

Davčna stopnja

Davčna stopnja je progresivna in znaša 0,1 odstotka do 1 odstotka za stavbe, od 0,2 odstotka do 1,5 odstotka za počitniške hišice ter od 0,15 odstotka do 1,25 odstotka za poslovne stavbe. Za plovila plačuje davčni zavezanec davek od pavšalnih zneskov (www.sigov.si/durs).

Davek na dediščine in darila

Davčni zavezanec je fizična oseba, ki v RS podeduje ali dobi v dar premoženje, ter oseba, ki s sklenitvijo o dosmrtnem preživljanju druge osebe prejme premoženje.

Med premoženje spadajo nepremičnine, pravice na nepremičninah in premično premoženje, če njihova skupna vsota presega višino povprečne letne bruto plače zaposlenih v RS v preteklem letu. Upoštevati se morajo vsa darila, ki jih je zavezanec prejel v enem letu od istega darovalca. Tega davka ni treba plačati tistim osebam, ki so nepremičnino podedovale le za začasno oziroma dosmrtno uživanje nepremičnine (Zakon o davkih občanov, 3. člen).

Davčna obveznost nastane, ko postane odločba o dedovanju pravnomočna, ko je podpisana darilna pogodba oziroma ko obdarjenec prejme darilo ali ob smrti osebe, ki jo davčni zavezanec preživlja.

Davčna osnova (Zakon o davkih občanov, 4.–7. člen)

Za osnovo davka na dediščine in darila se uporablja prometna vrednost podedovanega ali prejetega premoženja, od katerega se plačuje davek. Pri določanju davčne osnove pa se ne upoštevajo predmeti iz gospodinjstva.

Davčna stopnja je progresivna in narašča z vrednostjo premoženja. Izjema je le prvi dedni red, ki je oproščen plačila davka.

Davek na dobitke od iger na srečo

Ta davek zajema vse igre na srečo, ki jih prireditelji prirejajo na ozemlju RS. Vsota pobranega davka je prihodek občinskega proračuna (www.sigov.si/durs).

Zavezanec je vsaka fizična oseba, ki s sodelovanjem pri igri na srečo v RS zadene dobiček.

Davčna osnova je vrednost dobitka oziroma njena prometna vrednost, če je dobiček stvar oziroma storitev. Davek od iger na srečo se plačuje za zneske, ki so večji od določene vrednosti. To vrednost vsako leto valorizirajo v skladu s Pravilnikom o valorizaciji zneskov za odmero po Zakonu o davkih občanov (Uradni list RS, št. 1/04). Za leto 2004 je valorizirana vrednost za davek na dobiček od iger na srečo znašala 43.980 SIT.

Davčna stopnja na dobitke je 15 odstotkov.

3 DAVČNE REFORME

3.1 ENOTNA DAVČNA STOPNJA NA DOHODKE FIZIČNIH OSEB

Uvedba enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb si prizadeva za poenostavitev davčnih predpisov in predvsem razbremenitev slovenskega gospodarstva. Pri tem je treba oblikovati tudi pogoje za njegovo večjo konkurenčnost na svetovnih trgih. Sistem enotne davčne stopnje stroškovno razbremeni podjetja (odprava davka na izplačane plače), hkrati pa zaradi enotne, nižje dohodninske stopnje bistveno zmanjšuje bruto stroške dela. S tem pride do dveh pozitivnih učinkov za slovenska podjetja, in sicer:

1. znižanje stroškov dela zaradi odprave davka na izplačane plače in uvedbe enotne davčne stopnje vpliva na zmanjšanje stroškov samega dela in s tem na povečanje poslovnega presežka, ki ga podjetja lahko namenijo za raziskave in razvoj, povečanje potrebnih investicij v nove tehnologije, proizvodne programe in dodatno zaposlovanje;
2. z uvedbo enotne davčne stopnje se tudi zmanjša relativna cena zaposlenih z višjo izobrazbo glede na zaposlene z nižjimi stopnjami kvalifikacije, kar povečuje ustvarjalno zmožnost, sposobnost sledenja tehnološkim vodilnim podjetjem v svetovnem merilu ter inovacijske sposobnosti podjetij.

Skupen učinek teh povezanih reform bo zato višja rast zaposlenosti ob hitrejši gospodarski rasti. Ta bo omogočila tudi hitrejšo rast realnih dohodkov ljudi.

Predlogi sprememb:

Davek na dohodke fizičnih oseb (osebna dohodnina):

- uvedba enotne davčne stopnje, predvidoma 20 odstotkov na vse dohodke fizičnih oseb;
- ukinitve sedanjih olajšav ter s tem razširitev davčne osnove, razen:
 - uvedba splošne olajšave (110 odstotkov minimalnih življenjskih stroškov),
 - nadomestitev obstoječe olajšave za vzdrževane družinske člane z enotnim odbitkom davka;
- prilagoditev bruto prejemkov zaposlenih na ravni tarifnih oziroma plačilnih razredov ohranitve manj enake ravni neto plač zaposlenih;
- sprememba prispevne stopnje za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, pri tem da prihodki ostanejo nespremenjeni;
- ukinitve davka na izplačane plače in posebnega davka na nekatere prejeme.

Namen davčne reforme pri osebni dohodnini je:

- znižanje davčne obremenitve,
- uvedba preglednejšega in enostavnejšega davka,
- uvedba nevtralnega sistema obdavčitve dohodka fizičnih oseb.

Bistvene sestavine enotne davčne stopnje (EDS)

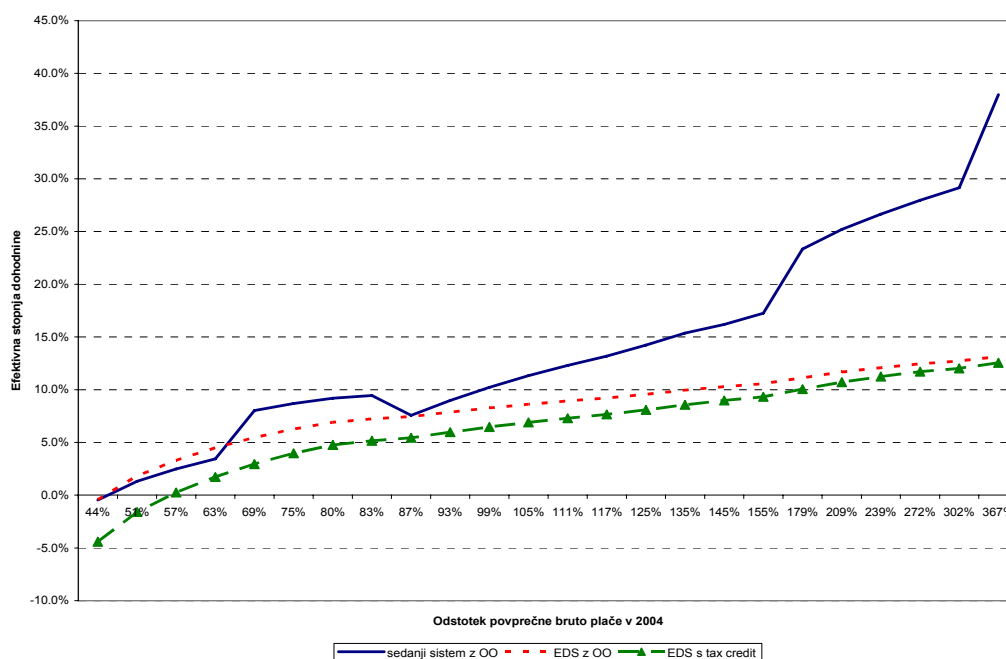
Bistveni sestavini EDS sta višina in obseg davčne osnove. Bistvenega pomena je tudi določitev tretje sestavine, to je dohodek, ki se obdavči. Vse navedene sestavine so medsebojno pogojene. Pomembne so tudi davčne olajšave, ki pomenijo pozitivne učinke za zavezance pri doseganju višjega dohodka. Tu se porodi vprašanje, ali imeti sistem, ki ne dopušča izjem, oprostitev in posebnih ureditev, ali pa uvesti sistem, ki pri določanju davčne osnove predvideva izjeme, olajšave in posebne ureditve. Glede na vse okoliščine in dejavnike slovenska vlada predlaga, da se splošna olajšava določi nekoliko nad minimalnimi življenjskimi stroški (110 odstotkov) glede na aktivnost upravičenca. Pri tem se odpravijo preostale olajšave (npr. olajšava za invalidne osebe itd.).

Pri EDS je za davčne prihodke in davčno obremenitev pomembna opredelitev obdavčljivega

dohodka oziroma davčne osnove. Tudi če je v obdavčitev z EDS zajet celoten dohodek, je dejanska obremenitev odvisna od tega, kako se za potrebne obdavčitve ugotavlja obdavčljiv dohodek. To so vprašanja obsega obdavčljivih prejemkov, upoštevanja potrebnih stroškov, časovnega pripisovanja dohodkov in možnosti upoštevanja negativnih poslovnih rezultatov.

V Sloveniji je v letu 2004 povprečna efektivna dohodninska stopnja znašala 19,7 odstotka, zaradi česar je smiselno iskati ustrezno EDS okrog te ravni. EDS je bila izbrana ob predpostavki enake višine zbranih prispevkov za ZPIZ. Z njeno uvedbo to pomeni variiranje stopnje prispevkov. Vlada ob pomoči Ministrstva za finance predlaga 20-odstotno davčno stopnjo ob skupni prispevni stopnji med 38,9 odstotka in 39,8 odstotka ter splošni olajšavi v višini 110 odstotkov minimalnih življenjskih stroškov. Predlagana je tudi uvedba davčnih spodbud za otroke v obliki davčnega odtegljaja, ki efektivno progresijo EDS še zmanjša, saj je do višine ene povprečne plače efektivna obdavčitev z enotno davčno stopnjo in davčnim odtegljajem za 2 do 4 odstotke nižja kot pri obdavčitvi z EDS in otroško olajšavo.

Raven plač naj bi ob prehodu na enotno davčno stopnjo ostala nespremenjena za vse zavezance, ki ne uveljavljajo olajšave za vzdrževane družinske člane. Za zavezance, ki to olajšavo uveljavljajo, pa se neto plače nekoliko povečajo, zlasti zavezancem v nižjem davčnem razredu. Ta olajšava v obliki odbitka dohodnine je pravičnejša kot v sedanjem sistemu dohodnine, saj staršem ne glede na dohodek zagotavlja enako višino otroške subvencije. Na slabšem bodo le zavezanci v najvišjem razredu, katerih dosedanja efektivna višina te otroške olajšave je bila od predlagane splošne olajšave v obliki odbitka davka.

Slika 1 – Efektivna obdavčitev plače v sedanjem sistemu in sistemu EDS (z otroškimi olajšavami)

Vir: URL = http://www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si/pageuploads/Fotografije/reforme_obrazlozitev.pdf

Razbremenitev gospodarstva

Slovenija je po obdavčenosti dela v samem vrhu med evropskimi državami. Dobra tretjina vseh plačil davkov je sicer vezana na porabo sorazmerno v njenem obsegu, medtem ko je plačilo oziroma davki, vezani na zaslužek, progresivno. V slovenskih razmerah, v katerih je progresivnost med največjimi v svetu, za desetkrat večji neto prejemek plačamo kar 50-krat

večji znesek davkov ali plačil za storitve države. K progresivnosti obremenitve stroškov dela dodatno prispevajo še prispevne stopnje za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Upoštevanje teh visokih stopenj in neomejenost prispevkov navzgor pa pokaže, da se slovenski stroški dela dodatno progresivno silovito povečujejo z naraščanjem plač zavezancev. Ob tem bi bilo smiselno razmišljati tudi o reformi prispevkov v socialne blagajne, kar pomeni zmanjšati prispevne stopnje – omejitev navzgor. Zaradi visoke obdavčitve osebnih dohodkov se kažejo tudi znaki selitve domačega kapitala na tuje trge in izseljevanje ljudi z visoko strokovno izobrazbo v tujino, ki bi lahko s svojim znanjem prispevali k uspešni rasti slovenskega gospodarstva. Sistem uvedbe enotne davčne stopnje znižuje stroške dela na eni strani, po drugi strani pa je tudi bolj socialno pravičen od trenutno veljavnega davčnega sistema. Uvedba enotne davčne stopnje in odprava davka na plače imata za posledico, da se bruto strošek dela močno zniža v vseh dohodkovnih razredih. Bruto strošek dela zaposlenega s povprečno bruto plačo bi se po davčni reformi zmanjšal za dobra 2 odstotka, zaposlenega z dvema plačama za 15 odstotkov ter zaposlenega s petimi povprečnimi plačami za 31 odstotkov.

Razred	Bruto plača (SIT)	Indeks bruto stroška dela*	
		Dohodnin a	Dohodnin a + DIP
0,426	113.985	100,43	100,43
0,5	133.786	100,97	100,97
0,6	160.543	101,78	97,91
0,7	187.300	102,59	98,69
0,8	214.057	102,29	98,41
0,9	240.814	101,99	98,12
1	267.571	101,69	97,83
1,1	294.328	100,53	96,71
1,2	321.085	99,37	95,60
1,3	347.842	98,22	94,48
1,4	374.599	97,06	93,37
1,5	401.357	95,90	88,42
1,6	428.114	95,13	87,71
1,7	454.871	94,37	87,01
1,8	481.628	93,60	86,30
1,9	508.385	92,84	85,59
2	535.142	92,07	84,89
2,5	668.928	89,64	82,64
3	802.713	87,20	74,29
3,5	936.499	85,68	73,00
4	1.070.284	84,15	71,70
4,5	1.204.070	82,63	70,40
5	1.337.855	81,10	69,10

Slika 2 – Učinek uvedbe enotne davčne stopnje na bruto stroške dela po posameznih razredih (indeks EDS/sedanji sistem)

Vir: URL = «http://www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si/pageuploads/Fotografije/reforme_obrazlozitev.pdf»

Z ukinitvijo davka na izplačane plače in uvedbo 20-odstotne davčne stopnje bi se močno razbremenila slovenska podjetja in s tem tudi celotno slovensko gospodarstvo. Mura, ki ima najnižjo izobrazbeno strukturo, bi pri stroških dela privarčevala okrog 100 milijonov na leto (od tega 12 milijonov zaradi znižanja bruto plač ter 88 milijonov zaradi odprave davka na izplačane plače). Podobno je tudi v Mercatorju, ki ima glede na višino plač precej nizko izobrazbeno strukturo zaposlenih. Na drugi strani pa bodo večje razbremenitve deležna podjetja z najvišjo izobrazbeno strukturo, tako bi Gorenje na letni ravni privarčevalo za okrog 900 milijonov SIT. Uvedba enotne davčne stopnje pomeni večjo razbremenitev v

podjetjih in panogah, ki zaposlujejo več visoko izobražene delovne sile, kar bo podjetjem pomagalo povečati konkurenčnost na domačem in tujem trgu. Tako bi lahko podjetja zaradi zmanjšanja stroškov dela več vlagala v razvoj in investicije ali za dodatno zaposlovanje.

	Gorenje	Mura	KD Group	Mercator
Štev. zaposlenih	5.594	4.583	45	8.577
Davek na plače	639,5	87,8	91,2	664,8
Bruto plače	244,1	12,3	161,4	40,1
Skupaj	883,5	100,1	252,7	704,9

Slika 3 – Prihranki pri letnih stroških dela zaradi davčne reforme (2005, v mio. SIT)

Vir: URL = «http://www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si/pageuploads/Fotografije/reforme_obrazlozitev.pdf»

Enotna davčna stopnja nima le pozitivnih učinkov na podjetja, vsaj odprava študentskih olajšav pomeni, da bi se lahko te delovne storitve podražile. Koliko naj bi to vplivalo na stroške dela v podjetjih, je odvisno od tega, v kolikšni meri se zanašajo na študentsko delo.

Vpliv EDS na gospodarsko rast in blaginjo

Statične ocene učinkov uvedbe EDS pri dohodnini za Slovenijo kažejo, da imajo podjetja velike prihranke pri stroških (v višini 1,8 odstotka BDP na letni ravni), medtem ko zaradi načina izvedbe (ohranitev sedanje višine neto plač v trenutku prehoda na nov sistem) ni bistvenega učinka na dohodkovni položaj posameznih fizičnih davčnih zavezancev. Potrebne so tudi dinamične simulacije učinkov EDS s pomočjo izračunljivega modela splošnega ravnotežja (model se pripravlja na Inštitutu za ekonomska raziskovanja). Tovrstne ocene za nekatere države kažejo pomembne učinke na rast. Za ZDA denimo Jones, Manuelli in Rossi (1993) napovedujejo učinek na gospodarsko rast v višini 8 odstotkov, Stokey in Rebelo (1993) na okrog 2 odstotka. Po drugi strani pa različne druge študije (denimo Lucas /1990/, Davies in Whalley /1991/) kažejo, da tudi če se zdijo učinki spremembe davčnega sistema v smeri EDS na gospodarsko rast relativno nizki, pa so učinki na blaginjo zaposlenih in lastnikov kapitala lahko veliki. Conessa in Krueger (2005) z izračunljivim modelom splošnega ravnotežja kažeta, da bi bila optimalna stopnja EDS za ZDA enaka 17,2 odstotka, kar bi povišalo blaginjo za 1,7 odstotka in od česar bi imelo dodatno korist 62 odstotkov vseh prebivalcev. Kot že rečeno, bodo v naslednjih mesecih tovrstne študije narejene tudi za Slovenijo (www.svr.gov.si).

Posledice uvedbe enotne davčne stopnje na državni proračun

Z zmanjšanjem dohodninske progresije naj bi država v proračun dobila za okrog 65 do 70 mrd. SIT manj prihodkov, od tega za 30–32 mrd. SIT iz plač v javnem sektorju. Hkrati se bodo zmanjšali tudi odhodki javnega sektorja za ta znesek manj plačane dohodnine.

Edino nadomestilo za izpad proračunskih prihodkov zaradi odprave davka na izplačane plače ter nižje stopnje dohodnine (v skupni višini 190–195 mrd. SIT) se trenutno kaže v možnosti dviga minimalne stopnje DDV na enotno stopnjo 20 odstotkov. To bi proračunske prihodke povečalo za 115 do 350 mrd. SIT.

3. 2 UVEDBA ENOTNE STOPNJE DDV

EDS naj bi se uvedla tudi pri davku na dodano vrednost, kar pomeni odpravo nižje 8,5-odstotne stopnje za nekatere skupine dobrin in storitev, in sicer: za hrano, pijačo, vodo, zdravila, medicinsko opremo, prevoz oseb, knjige, vstopnine, avtorske pravice, umetnine, stanovanja, živali, oddajanje namestitvenih storitev v hotelih in podobnih obratih, oddajanje športnih objektov, pogrebne storitve in komunalne storitve.

Predlogi sprememb davka na dodano vrednost:

- uvedba enotne davčne stopnje DDV predvidoma 20 odstotkov (ni nujno, da je enaka EDS pri dohodnini) za obdavčitev na blago in storitve;
- poenostavitev vodenja evidenc za davek na dodano vrednost ter s tem zagotovitev večje administrativne enostavnosti ter posledično zmanjšanje stroškov obračunavanja davka na dodano vrednost;
- povečanje pravne varnosti zavezancev zaradi odprave mejnih primerov obdavčenja (npr. pri zdravilih in tisku, ko ni popolnoma razvidno, s katero stopnjo se blago obdavčuje);
- večja nevtralnost obdavčitve davka na dodano vrednost;
- enostavnejši nadzor nad obračunavanjem davka na dodano vrednost ter posledično zmanjšanje stroškov nadzora pri davčnem organu.

Prerazdelitveni učinki

Glavni prerazdelitveni očitek prometnemu davku je njegova regresivnost, do katere pride zato, ker ljudje, ki imajo boljši zaslužek, vseh svojih dohodkov ne porabijo za potrošnjo, temveč jih vlagajo v naložbe, ki niso obdavčene s prometnim davkom. To so pokazale tudi analize, ki jih je opravilo nemško finančno ministrstvo. Ljudje z nižjimi dohodki državi plačujejo za 6 odstotkov manj svojega dohodka, kot bi ga ob enotni davčni stopnji; ljudje z višjimi dohodki pa za 4,2 odstotka manj. Država tako izgubi vsak mesec zaradi nižje stopnje DDV za vsako gospodinjstvo iz zgornjega tercila 258 evrov, iz gospodinjstev nižjega tercila pa le 120 evrov mesečno. Izračuni hkrati pokažejo, da nemška država zaradi nižje stopnje DDV in oprostitev izgubi skoraj polovico prihodkov, ki bi jih imela ob enotni stopnji. Navedene ugotovitve zelo verjetno veljajo tudi za Slovenijo, ki je prav tako kot Nemčija članica Evropske unije. Model obdavčevanja je med državama podoben.

Učinek na cene ob prehodu na nov sistem

Pri ocenjevanju učinkov uvedbe enotne davčne stopnje DDV je treba upoštevati, da sam prenos davka v maloprodajne cene ne bi bil popoln zaradi ekonomskega dejstva, da podjetja povečajo le prihodek in ne cene. Enotna davčna stopnja DDV naj bi se postopoma uveljavila z enotno davčno stopnjo pri dohodnini in odpravo davka na izplačane plače, in sicer tako da bi se bistveno znižali stroški dela za delodajalca. Posledica tega bi bila, da bi konkurenca prisilila ponudnike k poravnanju davčnih obveznosti s prihranki pri drugih stroških ali dobičku, le manjši del bi se prevalil na končne porabnike. Kot način nadomestila se predlaga povišanje splošne davčne olajšave pri dohodnini za odstotek povišanja življenjskih stroškov ali pa uskladitev najnižjih plač. Ob tem se poraja tudi vprašanje, kako in v kolikšni meri bi uvedba enotne davčne stopnje DDV prizadela ljudi z nižjimi dohodki, ki so največji porabniki dobrin, ki so danes obdavčene z nižjo stopnjo DDV. Tudi če bi prišlo do popolnega prenosa dviga nižje stopnje DDV v maloprodajne cene, bi znašal največji mogoči učinek na kupno moč zavezancev v najnižjem razredu le 3,5 odstotka. Dvig splošne olajšave pri dohodnini pa poveča tudi neto prihodke ljudi iz nižjih plačilnih razredov.

Pri dvigu DDV imamo dve možnosti. Da bi poenotili davčne stopnje, lahko izenačimo nižjo davčno stopnjo z višjo, torej dvig za 11,5 odstotka (z 8,5 odstotka na 20 odstotkov). Poleg obračunavanja DDV bi nedvomno poenostavili, vendar bi bili vplivi te spremembe na cene precejšnji. Tako velik dvig davčne stopnje bi se nedvomno pokazal v cenah na trgu in osnovni življenjski izdelki, ki so danes obdavčeni z nižjo davčno stopnjo, bi se podražili za okoli 10 odstotkov. Če je delež porabe tega blaga v povprečju tretjinski, lahko ugotovimo, da je pri prebivalstvu z nižjimi dohodki najmanj 50-odstoten in vpliv povišanja cen pri tej skupni bi bil vsaj petodstoten. Poleg tega se moramo zavedati, da v Italiji in Avstriji velja nižja stopnja davka za podobno blago kot danes v Sloveniji. Ne trgovci ne proizvajalci ne bodo mogli nadomestiti v breme svojega poslovanja razlik v davčnih stopnjah, kar pomeni, da bo to blago v Sloveniji dražje in objektivno lahko pričakujemo odliv čez mejo. Za ta del porabe ne bo potem niti 8,5 niti 20 odstotkov priliva v slovenski proračun. Druga možnost pri spremembah davka na porabo je dvig obeh stopenj DDV za okoli dva odstotka (npr. na 10 in 22 odstotkov). Taka sprememba bi imela precej manjši vpliv na spremembo cen na trgu. Zaradi take spremembe se vsaj v prvi fazi cene ne bi spreminjale, temveč bi jih podjetja poračunala v breme svojega poslovanja. Poleg tega bi obdržali primerljivost z razmerji v cenah v bližnjih državah, enakomernejša pa bi bila tudi razporeditev povečanega davčnega bremena med posamezne dohodkovne skupine prebivalstva, s čimer bi obdržali socialni vpliv.

Učinek enotne davčne stopnje DDV na gospodarske panoge

Analize nekaterih panog zahtevajo ločitev uvoza in izvoza, saj povečana stopnja DDV za hrano prizadene tuje in domače proizvajalce. Kljub temu pa imajo domači proizvajalci hkrati nižje stroške in imajo obenem na domačem trgu večjo prednost, kar je v živilski panogi dobrodošlo glede na zaostrene razmere po znižanju carin. Celotna reforma deluje podobno kot tečajna devalvacija, le da gre pri tem za sektorsko značilne spremembe.

Za trgovsko dejavnost je pričakovati le delen dvig cen, predvsem zaradi vstopa diskontnih trgovcev na naš trg. Dejavnosti, v katerih je izvoz bolj izjema kot pravilo (npr. stanovanjska gradnja), je pričakovati rast cen novih stanovanj. Posledica tega je lahko tudi večkratno povečanje cen sedanjih stanovanj. Pritisk na dvig cen in zmanjšanje obsega gradnje bi lahko omilili z uvedbo davka na nepremičnine, ki bi sprostil zemljišča. Ob tem bi morala država poskrbeti za krajše postopke in demonopolizacijo komunalnih prispevkov. Dolgoročno lahko pričakujemo gospodarsko rast v vseh dejavnostih. Pospešitev rasti v visokotehnoloških panogah bi povečale dinamiko rasti plač v teh panogah.

3. 3 SPREMEMBA ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Sedanji davek od dohodkov pravnih oseb ni spodbuden in z relativno visoko efektivno davčno stopnjo zmanjšuje konkurenčnost, zaradi česar se predlaga poenostavitev sistema. Glede nominalne davčne stopnje sta predlagani dve odločitvi:

- enaka stopnja kot stopnja EDS pri dohodnini (20 odstotkov). Argument za to je predvsem enaka obravnava različnih oblik organiziranja pridobitne dejavnosti in enostavnost sistema. Ker bi bila taka stopnja mednarodno še vedno visoka, bi morali razmisliti o ustreznih spodbudnih olajšavah, npr. vlaganje v izobraževanje, vendar bi morali prej dokumentirati njegovo učinkovitost;
- mednarodno konkurenčna nizka stopnja (npr. 15 odstotkov), vendar brez vseh olajšav, razen za donacije.

Če bi izbrali sistem s 15-odstotno nominalno davčno stopnjo, je poleg nekoliko nižje obremenitve gospodarstva kot pri 25-odstotni nominalni davčni stopnji in olajšavah nižji tudi administrativni strošek za podjetja in davčno upravo. Podjetjem ni treba urejati

potrebne dokumentacije za uveljavljanje olajšav, prav tako ni potrebno izpolnjevanje posebnih pogojev ob prenosu olajšav v času. Poleg tega se podjetja v skladu z lastnimi cilji odločajo, kateri investicijski izdatki so smiselni, brez omejitev, ki jih postavlja država. Vse to so argumenti, ki govorijo v prid rešitvi, da se davčne olajšave povsem odpravijo, nominalna davčna stopnja pa zniža na 15 odstotkov. Dodatna prednost take znižane stopnje je tudi signalni učinek.

(www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si/pageuploads/Fotografije/reforme_obrazlozitev.pdf)

Naslednja sprememba zakona o davku na dohodke pravnih oseb je izenačitev zavezancev, ki bodo v letu 2006 uporabljali računovodstvo, kot ga določajo Mednarodni standardi računovodskega poročanja in zavezancev, ki bodo uporabljali Slovenske računovodske standarde. Ti se v letošnjem letu spreminjajo in dopolnjujejo, ker v zasnovi ne smejo biti v nasprotju z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Mednarodni standardi računovodskega poročanja in Slovenski računovodski standardi bodo omogočali bilanciranje gospodarskih kategorij mimo davčne osnove – spremembe računovodskih usmeritev, pomembne napake preteklih let, davčna obravnava prevrednotenja, kar pomeni, da se učinki prerazvrstitve ne bodo prepoznali pri izkazu uspeha, temveč neposredno v bilanci stanja. Prehod na Slovenske računovodske standarde oziroma prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja v letu 2006 bo imela davčne posledice, saj se bodo gospodarske kategorije prevrednotile, učinki prepoznali neposredno v kapitalu, prevrednotenje gospodarskih kategorij pa bo imelo davčne posledice tudi v prihodnje, npr. zneske amortizacije, kapitalske dobičke itd.

Sprememba se obeta tudi pri dividendah in zadržanih dobičkih, in sicer z odpravo dvojne obdavčitve. Sedanja ureditev pri tistih zavezancih, ki ne izpolnjujejo praga 20-odstotne kapitalske udeležbe, povzroča dvojno obdavčenje istega davčnega vira: prvič pri zavezancu, ki dobiček ustvari, in drugič pri prejemniku kot prejeta dividenda. Taka obdavčitev ne spodbuja gospodarske rasti, temveč nasprotno povzroča davčne ovire pri vlaganju kapitala oziroma pri izplačevanju dividend. Kot ukrep se predlaga, da se dividende izvzamejo iz davčne osnove ne glede na prag kapitalske udeležbe, pri čemer pa ohranja omejitev izvzema udeležbe v dobičku, če je izplačevalec rezident v državi z davčno stopnjo pod 12,5 odstotka, kar se ocenjuje kot zaščita davčne osnove. Predlaga se tudi plačevanje davka na kapitalske dobičke, ko so realizirani, in ne postopno že pri prevrednotenju finančnih naložb.

Ena prednostnih sprememb v prihodnosti je tudi elektronska izmenjava podatkov za obdavčenje med davčnimi zavezanci in davčno upravo. Do zdaj je davčna uprava vse podatke obračuna vnašala ročno, kar pa je neracionalno – večji administrativni stroški.

3. 4 UVEDBA DAVKA NA NEPREMIČNINE IN PREMOŽENJE

Spremembe ekonomskega sistema v zadnjih letih ter spremembe lastniških odnosov se med drugim kažejo tudi v različni ekonomski moči in davčni sposobnosti posameznih slojev prebivalstva. Tako kot v razvitih družbah se ekonomska moč in davčna sposobnost posameznega sloja prebivalstva kažeta med drugim tudi v posedovanju premičnega in nepremičnega premoženja.

Predlogi sprememb uvedbe davka na nepremičnine in premoženje:

- obdavčitev nepremičnine glede na objekt;

- razširitev davčne osnove;
- lokalna pripadnost davka;
- ustrezno vrednotenje nepremičnin;
- preučitev tega instituta po stvarnopravnem zakoniku glede na obdavčitev z davkom na nepremičnine in premoženje in DDV;
- obdavčenje drugih oblik nepremičnega in premičnega premoženja velike vrednosti (luksuzna potrošnja) in s tem nespodbujanje neproduktivne potrošnje ter sive ekonomije.

Na splošno se davek na nepremičnine lahko uvaja kot letna obveznost. Davčna osnova je ena najzahtevnejših sestavin celotnega sistema obdavčevanja nepremičnega premoženja. Ker gre v večini primerov za lokalni davek kot neodvisni vir financiranja lokalne skupnosti, se v različnih državah take vrste davka različno opredeljujejo. Ločimo tri oblike davčne osnove pri davku na nepremično premoženje:

- davčna osnova je tržna vrednost nepremičnin,
- davčna osnova je ocenjeni letni znesek najemnine,
- davčna osnova je vrednost zemljišč.

S teoretičnega vidika so razlogi za uvedbo davka na nepremičnine predvsem, da je davek primeren vir financiranja lokalne ravni. Lokalne javne storitve, ki se financirajo z občinskimi proračuni, namreč ustvarjajo dolgoročne koristi nepremičninam, ki so tam, in ta davek nekako opravičujejo. Z uvedbo davka je povečana tudi avtonomnost lokalne ravni, vir financiranja lokalne ravni pa pomeni zadovoljevanje vseh potreb lokalne skupnosti, o katerih se samostojno odločajo v občinah. To so predvsem gospodarski razvoj, povečanje števila stanovanj, šol, vrtcev, cest, ureditev parkov, javnih površin in podobne naloge. Višje davčne stopnje naj bi zato izražale višjo raven javnih storitev. Z višjo ravno teh storitev pa se po navadi poveča tudi vrednost nepremičnin. Z uvedbo davka se povečuje tudi učinkovitost izrabe nepremičnin, predvsem zemljišč. Davčni predmet je tu znan, zato ne gre za prekriti davek, ampak ga uporabniki nepremičnin plačujejo neposredno.

Tovrstni davek se močno razlikuje od drugih davkov, kot so npr. davki na dohodek oziroma davki na promet. Poseben problem je namreč razmerje med premoženjem davčnega zavezanca in tekočimi dohodki, s katerimi plačuje tudi ta davek. Obseg davčne obveznosti mora zato biti določen v višini, ki omogoča njegovo plačevanje, ne da bi silil davčnega zavezanca k prodaji premoženja zato, da bi plačal davek.

Z uvedbo davka na nepremičnine bi prenehala veljati davek na premoženje in nadomestilo za stavbna zemljišča. S tem odpade obdavčitev plovil. Zato je treba v tej zvezi ustrezno urediti tovrstno obdavčitev.

Davek na promet nepremičnin ni v neposredni povezavi z davkom na nepremičnine, saj se nanaša izključno na vprašanja obdavčitve nepremičnin v prometu. Izhajajoč iz prakse, sedanji zakon ne obravnava obdavčitve vseh sedanjih pogodbenih odnosov, niti obdavčitve prometa institutov, ki jih je uvedel Stvarnopravni zakonik. Naj spomnimo na nekaj takih problemov: zakon ne določa davčne osnove za lizing starih nepremičnin, ne sledi obdavčitvi stvarne pravice po Stvarnopravnem zakoniku itd. Že od vsega začetka pa ni obdavčeval predmetov, ki imajo v stvarnem pravu naravo »originalnih« načinov pridobitve lastninske pravice.

(www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si/pageuploads/Fotografije/reforme_obrazložitev.pdf).

3. 5 SPREMEMBA DAVKA NA DEDIŠČINE IN DARILA

Predlogi sprememb davka na dediščine in darila:

- uskladitev daril in dediščin s sodobnimi pogodbenimi odnosi (Obligacijski zakonik)

Davek na dediščine in darila vsebuje Zakon o davkih občanov in je v davčnem pravu najstarejši davčni vir. Davek bo treba temeljito prilagoditi sedanjim pravnim institutom, zlasti novim pogodbenim odnosom v smislu prometa daril in dediščin. Prav tako je treba preveriti ustreznost višine davčne stopnje za nesorodstveno razmerje – primerjalno z zahodnimi državami.

4 PREDNOSTI IN SLABOSTI NOVE DAVČNE POLITIKE

4.1 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE ENOTNE DAVČNE STOPNJE NA DOHODKE FIZIČNIH OSEB

Prednosti

- bolj omogoča možnost enostavnejše obdavčitve dohodkov na njihovem viru. To so na primer plače in dohodki kapitala z virom v Sloveniji obdavčeni izključno na ravni izplačevalca, razen če bi lahko davčni zavezanci davčne olajšave in posamezne stroške uveljavljali le v okviru davčne napovedi. Ne glede na to pa je zaradi mogočega enostavnejšega nadzora pri izplačevalcih zmanjšana možnost prikrivanja dohodkov;
- ne dopušča izjem in posebne obravnave posameznih skupin davčnih zavezancev, zato se dohodek zajame v celoti, s čimer se razširi davčna osnova in posledično zagotovi nižja stopnja;
- zmanjšuje nepravilnosti s pripisovanjem posameznih dogodkov davčnim zavezancem in njihovim časovnim zajemanjem. Tako je nepomembno, ali je posamezen dohodek prejet v dohodkovno izdatnem ali dohodkovno šibkem davčnem obdobju. Zmanjša se tudi interes davčnih zavezancev, da bi svoje dohodke oziroma del dohodkov prenesli na osebe, ki imajo nižje dohodke kot oni, in sicer z razlogom, da bi bili taki dohodki manj davčno obremenjeni, kot pa bi bili pri njih;
- onemogoča regresivno delovanje raznih davčno dopustnih znižanj davčne osnove. Tak je na primer učinek olajšave za vzdrževane družinske člane, ki se priznava vsem v enaki višini, ne glede na višino dohodkov davčnega zavezanca, ki koristi navedeno olajšavo;
- omogoča veliko mero preglednosti nad davčno obremenitvijo vsakega dodatnega vira dohodka in zmanjševanje davčnih utaj;
- poenostavlja obračun in zagotavlja v veliko večjem obsegu enostavnejše pobiranje davka na podlagi davčnega odtegljaja, kar zmanjšuje stroške izpolnjevanja davčne obveznosti davčnega zavezanca in nadzora davčnega organa;
- zagotavlja nevtrarno povezavo osebne dohodnine in davka od dohodka pravnih oseb. Če je namreč tudi dohodek pravnih oseb obdavčen z enako stopnjo, so taki dohodki enako obremenjeni. To pomeni, da bo izbira pravnoorganizacijske oblike manj odvisna od razlik v davčnih stopnjah;
- davčne stopnje, ki so nad splošno olajšavo neodvisne od dohodka, in znižanje oziroma odprava različnih davčnih olajšav, omogočajo v nekaterih primerih odpravo davčne napovedi in samoobdavčitev.

Slabosti

- odprava olajšav, npr. olajšava za invalidne osebe;
- znižanje prispevkov za socialno varstvo (zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje). Znižanje kratkoročno sicer prinese pozitivne učinke, dolgoročno pa negativne posledice, med drugim npr. podaljševanje starostne meje upokojitve.

Enotne davčne stopnje za različne vrste obdavčitev ne pripomorejo k poenostavitvi davčnega sistema. Zapletenost tega sistema je v izračunu davčne osnove, upoštevanju vseh navodil, priporočil, pravne prakse, tolmačenj davčnega urada in inšpektorjev in tako naprej. Pri predlogu EDS je zanimiva še ena podrobnost, da sploh ne gre za enake davčne stopnje, ki

naj bi bile po predlogu 20-odstotne, ker se nekatere računajo na neto osnovo (DDV), druge pa od bruto zneska (dohodnina, davek od dobička) in so izračunane na neto izkupiček pravzaprav 25-odstotne. Če bi želeli enako obdavčenje, bi morali ustrezno prilagoditi stopnje oziroma način izračuna.

Ministrstvo za finance v predlogu veliko govori o razbremenjevanju socialno šibkejših zavezancev, vendar pa nekateri izračuni kažejo drugačno sliko. Ob uveljavitvi predloga bi se davčna obremenitev za zavezance z dohodki med minimalno in povprečno plačo zmanjšala za približno 16.000 do 50.000 SIT letno, medtem ko bi se zavezancem brez otrok z dohodki nad štirimi povprečnimi plačami dohodnina znižala v povprečju za skoraj 100.000 SIT letno ali za približno 2- do 5-krat več.

Predlagatelj brez resne utemeljitve predlaga tretjinsko znižanje že tako nizke olajšave za različne namene (s treh odstotkov na dva) in s tem znižuje spodbude za vlaganja zavezancev v posamezna izredno pomembna področja. Take spremembe so brez tehtne utemeljitve nesprejemljive.

Ob uveljavitvi predlaganih davčnih sprememb bi bila res zaradi povečanja olajšave večina zavezancev začasno nižje davčno obremenjena (razen družin z več otroki, ki bi jim te spremembe davčno obremenitev bistveno povečale), vendar pa se poleg spremembe višine davčne olajšave predlagata tudi sprememba njenega usklajevanja in sprememba usklajevanja lestvice za odmero dohodnine, ki bi to znižanje obremenitve že v nekaj letih izničile. Po predlogu se lestvica za odmero dohodnine in olajšave ne bi več usklajevale z rastjo povprečne plače kot v uveljavljeni ureditvi, ampak z rastjo življenjskih stroškov, ki je bila v zadnjih letih vedno za približno 3 odstotke nižja od rasti povprečne plače. To pomeni, da bi splošna davčna olajšava, ki bi po predlogu Ministrstva za finance v prvem letu znašala 17,2 odstotka povprečne plače, v približno 10 letih zdrknila približno na sedanjih 11 odstotkov povprečne plače in se potem še naprej zmanjševala. Tukaj smo zanemarili dejstvo, da zaradi predhodnega obdobja pri uvajanju višje splošne olajšave sploh ne bi znašala 17,2 odstotka povprečne plače.

Zaradi spremembe usklajevanja davčnih olajšav in lestvice za odmero dohodnine bi po predlogu Ministrstva za finance višjo dohodnino kot po veljavni ureditvi plačevali že čez pičla štiri leta. Ta rast davčne obremenitve bi se od tam naprej seveda še nadaljevala. Predlog torej ni nikakršna razbremenitev, ampak le povečanje davkov z zakasnitvijo. Spremembe v primerjavi z veljavno ureditvijo torej pomenijo, da bi se stopnja davčne obremenitve vsako leto povečevala. Vzemimo za primer zavezanca s povprečno plačo brez otrok in da bi bila razlika med rastjo povprečne plače in rastjo življenjskih stroškov še naprej 3 odstotke, kot je bila zadnjih nekaj let:

Leto	Stopnja obdavčitve povprečne plače po veljavnem zakonu	Stopnja obdavčitve povprečne plače po predlogu MF
1	14,47 %	13,36 %
2	14,47 %	13,95 %
3	14,47 %	14,29 %
4	14,47 %	14,62 %
5	14,47 %	14,92 %

Slika 4 – Stopnja obdavčitve povprečne plače po novi davčni reformi

Vir: URL= «<http://www.druzinskaspodbuda.org/index.php?id=52&type=1>»

Za vsa leta je privzeta stopnja inflacije 3 odstotke. V vseh letih je privzeta stopnja rasti povprečne plače za 3 odstotke višja kot stopnja inflacije. Če bi bila razlika med rastjo povprečne plače in življenjskih stroškov manjša, bi se povečanje davkov zakasnilo za leto ali dve. Če bi bili gospodarsko uspešnejši in bi bila razlika večja od treh odstotkov, bi se davki povečali še hitreje.

Primerjava veljavnih in predlaganih olajšav za vzdrževane otroke že na prvi pogled pokaže, da bi se olajšava povečala za prvega otroka in se zmanjšala za vse nadaljnje otroke. Sprememba višine olajšave za posameznega otroka je prikazana v preglednici (PP pomeni povprečno plačo v RS).

Otrok	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
veljavna olaj. v % PP	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %
predlagana olaj. v % PP	13,8 %	14,8 %	15,8 %	16,8 %	17,8 %	18,8 %	19,8 %	20,8 %
razlika v % PP	3,8 %	-0,2 %	-4,2 %	-8,2 %	-12,2 %	-16,2 %	-20,2 %	-24,2 %

Slika 5 – Sprememba višine davčne olajšave za posameznega otroka

Vir: URL = [http:// www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1](http://www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1)

Ko primerjamo učinke na družine z različnim številom otrok, ugotovimo, da bi se s tem predlogom skupni učinek olajšav povečal pri vseh družinah z enim in dvema otrokoma (povečanje za prvega otroka je večje kot zmanjšanje za drugega), pri vseh družinah s tremi ali več otroki pa bi se olajšave zmanjšale, kar je prikazano v preglednici.

Število otrok	1	2	3	4	5	6	7	8
veljavna olaj. v % PP	10 %	25 %	45 %	70 %	100 %	135 %	175 %	220 %
predlagana olaj. v % PP	13,8 %	28,6 %	44,4 %	61,2 %	79,0 %	97,8 %	117,6 %	138,4 %
razlika v % PP	3,8 %	3,6 %	-0,6 %	-8,8 %	-21,0 %	-37,2 %	-57,4 %	-81,6 %

Slika 6 – Sprememba višine olajšave za družine z različnim številom otrok

Vir: URL = [http:// www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1](http://www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1)

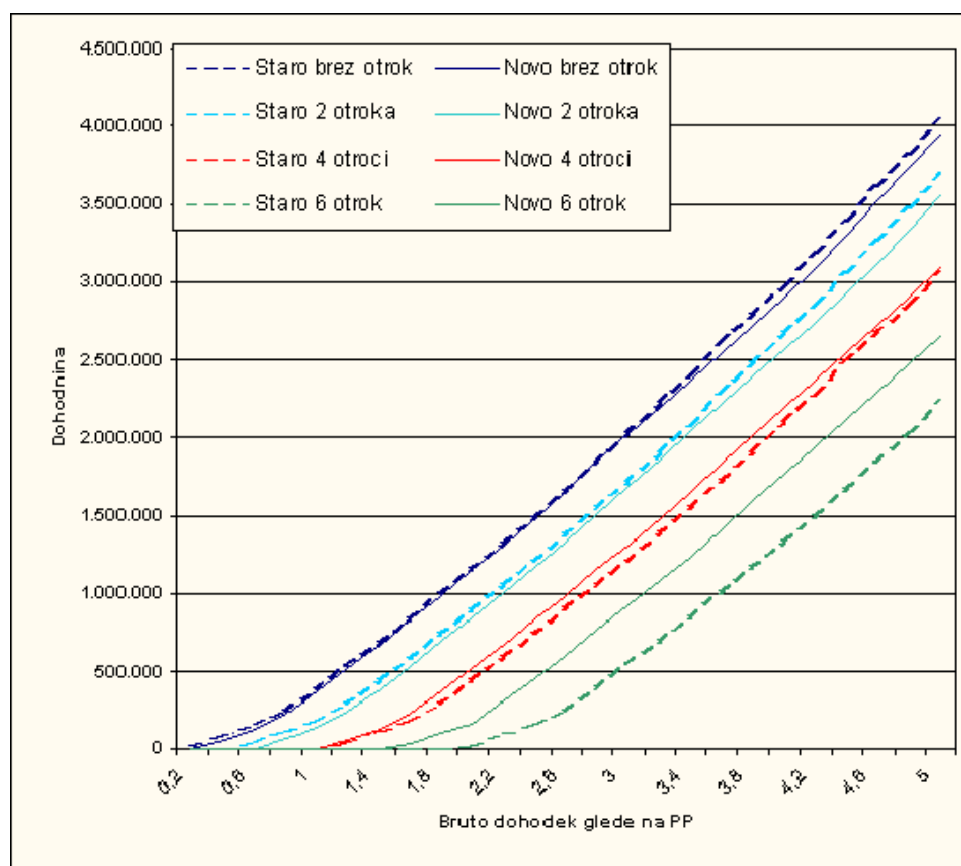
Če hočemo videti resnične učinke predlaganih sprememb, moramo primerjati še davčni prihranek zaradi davčnih olajšav po veljavni in predlagani ureditvi.

Skupni bruto doh. glede na PP	samski brez otrok	1 otrok	2 otroka	3 otroci	4 otroci	5 otrok	6 otrok
0,4	-32.049	-44.308	0	0	0	0	0
0,6	-35.615	-49.967	-44.825	0	0	0	0
0,8	-9.834	-53.532	-48.390	-21.375	0	0	0
1	-15.797	-45.575	-51.956	-27.320	0	0	0
1,2	-22.176	-52.662	-42.322	-30.885	13.245	0	0
1,4	-12.008	-57.382	-49.408	1.050	9.680	48.272	0
1,8	-6.178	-45.901	-43.810	-10.828	77.454	82.753	101.327
2	-4.549	-44.272	-42.182	-660	70.932	152.520	145.726
2,2	-6.570	-42.644	-40.553	3.351	81.100	193.975	215.111
2,4	-496	-47.338	-38.924	4.980	90.697	201.847	284.878
2,6	5.579	-41.264	-43.185	6.608	92.326	212.015	361.583
2,8	8.977	-35.189	-37.110	5.890	93.955	221.486	371.751
3	-6.296	-39.013	-31.036	11.964	97.069	223.114	381.919
4	-82.666	-115.382	-96.114	-24.862	98.375	263.099	440.863
5	-92.369	-146.048	-143.223	-83.893	30.230	197.226	424.431

Slika 7 – Sprememba letnega zneska dohodnine pri zavezanecih z različnimi dohodki in različnim številom otrok

Vir: URL = «[http:// www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1](http://www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1)»

V tej preglednici vidimo, da bi predlog razbremenil vse zavezance brez otrok ter družine z enim in dvema otrokoma ter nekatere družine s tremi otroki (tiste, pri katerih je učinek zvišanja splošne davčne olajšave večji od učinka znižanja davčne olajšave za otroke v povezavi s predlagano prepovedjo delitve olajšave med starše in v povezavi z učinki spremenjene lestvice za odmero dohodnine). Mnogim družinam s tremi otroki in vsem družinam z več kot tremi otroki pa bi se davčna obremenitev povečala, pri čemer velja, da **več ko ima družina otrok, bolj bi se ji povečala davčna obremenitev**. Tako bi MF nekaterim družinam pobralo na letni ravni tudi **več kot en cel mesečni dohodek**, čeprav pri preračunu dohodkov na družinskega člana pri istih družinah lahko ugotovimo, da gre za družine, za katere bi težko rekli, da imajo ravno visoke dohodke. Iz stolpca s podatki za samske zavezance brez otrok je lepo razvidno tudi to, da bi predlog zavezance z najvišjimi dohodki razbremenil bistveno bolj kot dohodkovno šibkejši zavezance, kar je razvidno tudi iz grafa na naslednji strani.

Slika 8 – Davčna obremenitev zavezancev z različnimi dohodki in različnim številom otrok v veljavni ureditvi in po predlogu reform

Vir: URL = «[http:// www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1](http://www.druzinskapobuda.org/index.php?id=52&type=1)»

V grafu ni podatkov za zavezance z enim, tremi in petimi otroki, ker bi se v takem grafu nekatere črte prekrivale in bi postal nepregleden.

4. 2 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE ENOTNE DAVČNE STOPNJE DAVKA NA DODANO VREDNOST

Prednosti

- povečanje proračunskih prihodkov za 115 do 135 mrd. SIT,
- domači proizvajalci, katerih izdelki so zdaj obdavčeni z nižjo stopnjo davka 8,5 odstotka, bi po uvedbi enotne davčne stopnje imeli manjše stroške v primerjavi s tujimi uvozniki, kar pomeni večjo prednost na domačem trgu, kar je dobrodošlo glede na zaostrene razmere po znižanju carin.

Slabosti

- možnost povečanja inflacije; izkušnje z uvedbo davka na dodano vrednost leta 1999 so dovolj zgovorne. Takraten pretres relativnih cen je ustavil dotlej enakomerno umiranje inflacije in zahteval tri dodatna leta;

- z uvedbo enotne stopnje bi se podražili:
 - hrana skupaj s pijačo (npr. alpsko mleko je prej stalo 139 tolarjev, z novim DDV pa bi stalo okoli 151 tolarjev);
 - dobava vode;
 - zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje in preprečevanje bolezni v humani in veterinarski medicini, skupaj z izdelki za nadzorovanje rojstev in z izdelki za higiensko zaščito (npr. škatlica tablet Immunol stane v lekarni 973 tolarjev, z novim DDV bi stala okoli 1056);
 - medicinska oprema, pripomočki in druga sredstva, ki so namenjena za lajšanje ali zdravljenje okvare in invalidnosti in so namenjena izključno za osebno rabo skupaj z njihovim vzdrževanjem; na primer: navadna bergla stane 2465 tolarjev, z novim DDV bi stala okoli 2675 tolarjev.

Poleg nekaj naštetih primerov bi se podražile tudi storitve, med katerimi so najpomembnejše turistične in javni prevoz. S povišanjem cen turističnih storitev je pričakovati tudi manjši obisk turistov in s tem tudi manjši prihodek v državni proračun iz turistične dejavnosti. Poskočile bodo že tako visoke cene stanovanj, npr. povprečna cena garsonjere, ki meri 30 m², je v Ljubljani 16 milijonov tolarjev, z novim DDV bi bila cena okoli 17,4 milijona tolarjev. Povečale bi se cene knjig, kar bi posebno občutili starši šoloobveznih otrok, ki imajo nizke osebne prihodke. Vsi ti primeri pa opozarjajo še na večje socialne razlike med ljudmi – revnejši postanejo še revnejši. Ljudje iz nižjih slojev si preprosto ne bodo mogli privoščiti nekaterih zdravil in denarnih storitev, da o drugih stvareh sploh ne govorimo.

4. 3 PREDNOSTI IN SLABOSTI SPREMEMBE ZAKONA O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Prednosti

- odprava dvojne obdavčitve za dividende in zadržane dobičke;
- elektronska izmenjava podatkov med zavezanci in davčnim uradom;
- nižji administrativni stroški ob odpravi olajšav.

Davek ne bo več vezan na dohodninsko stopnjo investitorja, kar prinaša veliko svobode v investiranje, poleg tega ne bomo več trepetali pred 33-, 38-, 42- ali celo 50-odstotno obdavčitvijo dobičkov. Če bomo želeli zaščititi dosežene odnose, bomo enostavno prodali ustrezen del premoženja, plačali 20-odstotni davek od dobička in investirali drugam. To pomeni, da se bo zgolj treba navaditi na 20-odstotni »strošek« svobode investiranja.

Slabosti

Sprememba bo vnesla veliko negotovosti na slovenski kapitalski trg (zniževanje osrednjega borznega indeksa SBI 20). Sam odziv je pričakovan, saj se investitorji bojijo ponovnega retroaktivnega zakona, ki bi obdavčil trenutno že proste investicije, zaradi česar so začeli unovčevati dosežene dobičke.

Odprava vseh olajšav pa ne prinaša svetle prihodnosti podjetjem z majhnim donosom, saj nekaj olajšav za taka podjetja pomeni velik odstotek v dobičku pred obdavčitvijo.

4. 4 PREDNOSTI IN SLABOSTI UVEDBE DAVKA NA NEPREMIČNINE IN PREMOŽENJE

Prednosti

- vrednost nepremičnin prebivalcev v posamezni občini in višina davčne stopnje, ki jo avtonomno določa občina, opredeljuje obseg finančnih virov;
- obseg sredstev za javno porabo omogoča lažje pridobivanje dodatnih sredstev (neposredno iz državnega proračuna, obveznic ter komercialnih kreditov) za izvajanje naložb v gospodarsko in družbeno infrastrukturo;
- kakovostna izvedba naložb v gospodarsko in družbeno infrastrukturo lahko prispeva k višji kakovosti lokalnega okolja in s tem tudi vrednosti občinskega prostora na splošno ter nepremičnin v zasebni lasti;
- povečana vrednost nepremičnin prebivalcev odpira občinski politiki nove možnosti zajemanja sredstev ter razvoja družbene in gospodarske infrastrukture.

Slabosti

Slabost uvedbe tega davka je, da bomo poleg davka na nepremičnine same morali po novem plačevati davek glede na kvadraturo stanovanja in stanovanjske hiše.

5 ANKETA O POZNAVANJU PREDLOGOV DAVČNIH REFORM

5. 1 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Za tako anketo smo se odločili, ker smo želeli pridobiti informacijo iz okolja o poznavanju predlogov davčnih reform. Cilj ankete je bil zavreči oziroma potrditi naše predpostavke.

5. 2 PREBIVALSTVO IN VZOREC

Anketa o poznavanju predlogov davčnih reform je bila izvedena med študenti, znanci in naključno izbranimi ljudmi. V anketo je bilo vključenih 108 anketirancev različnih stopenj izobrazbe, starosti in poklicev.

5. 3 UPORABLJENE METODE IN TEHNIKE

Uporabljena je bila vzorčna metoda izbranih anketirancev. Anketa je zaprta, izvedena je bila anonimno na podlagi vprašalnika, in sicer z lastnim izpolnjevanjem anketiranih.

5. 4 DELOVNE PREDPOSTAVKE

Predpostavljali smo, da ljudje slabo poznajo predloge davčnih reform.

5. 5 RAZLAGA IZIDOV

V anketo je bilo vključenih 108 anketirancev.

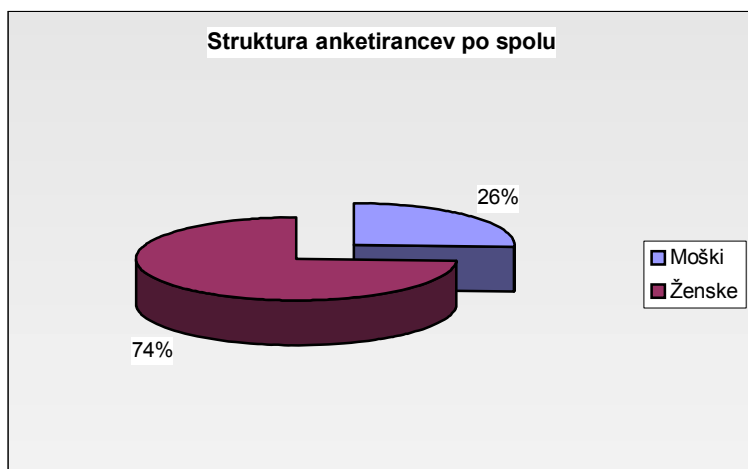
5. 5. 1 STRUKTURA ANKETIRANCEV PO SPOLU, IZOBRAZBI IN STAROSTI

STRUKTURA PO SPOLU

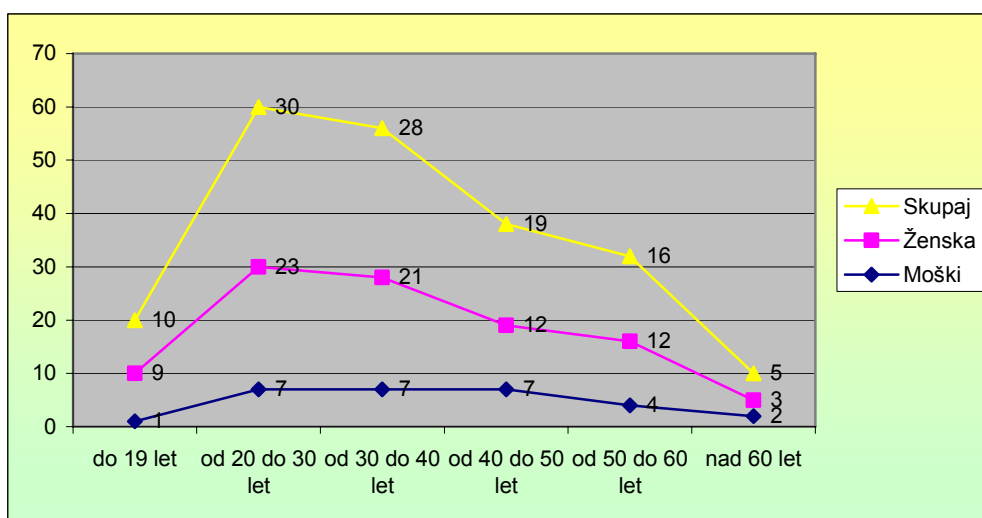
Spol	Število	Odstotek
moški	28	26 %
ženske	80	74 %
skupaj	108	100 %

Razpredelnica 1 – struktura anketirancev po spolu

V anketi je sodelovalo 28 moških, kar je 26 odstotkov vseh anketirancev, in 80 žensk, kar je 74 odstotkov vseh anketirancev.

Grafikon 1 – struktura anketirancev po spolu**STRUKTURA PO STAROSTI**

Starost	Moški	Ženska	Skupaj
do 19 let	1	9	10
od 20 do 30 let	7	23	30
od 30 do 40 let	7	21	28
od 40 do 50 let	7	12	19
od 50 do 60 let	4	12	16
nad 60 let	2	3	5

Razpredelnica 2 – struktura anketirancev po starosti**Grafikon 2 – struktura anketirancev po starosti**

Glede na starost lahko anketirance razdelimo v šest skupin, ki so razvidne iz razpredelnice.

Največja starostna struktura anketirancev je med dvajsetimi in tridesetimi leti, najmanjša pa nad 60 leti starosti.

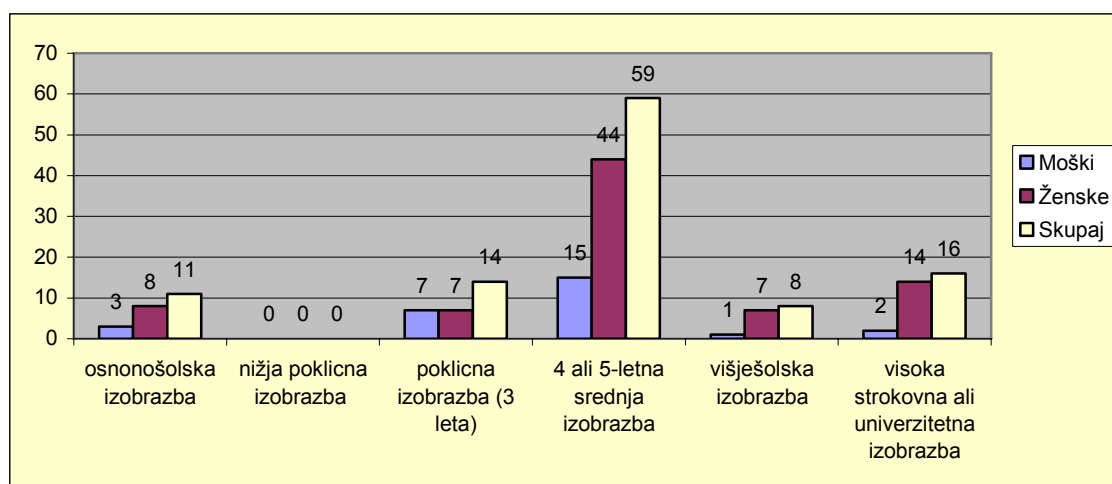
STRUKTURA PO STOPNJI IZOBRAZBE

Stopnja izobrazbe	Moški	Ženske	Skupaj
osnovnošolska izobrazba	3	8	11
nižja poklicna izobrazba	0	0	0
poklicna izobrazba (3 leta)	7	7	14
4- ali 5-letna srednja izobrazba	15	44	59
višješolska izobrazba	1	7	8
visoka strokovna ali univerzitetna izobrazba	2	14	16

Razpredelnica 3 – struktura anketirancev po stopnji izobrazbe

Anketirance smo razdelili v šest skupin, ki so razvidne iz razpredelnice.

Grafikon 3 – struktura anketirancev po stopnji izobrazbe

Iz grafa in razpredelnice je moč razbrati, da ima največji del anketirancev pridobljeno 4- ali 5-letno srednjo izobrazbo, sledijo anketiranci z visoko ali univerzitetno izobrazbo. Manjši del ima pridobljeno poklicno in osnovnošolsko izobrazbo.

5. 5. 2 RAZLAGA IZIDOV POSAMEZNIH PREDLOGOV REFORM PO STAROSTI, STOPNJI IZOBRAZBE IN SPOLU

RAZLAGA IZIDOV PO STAROSTI

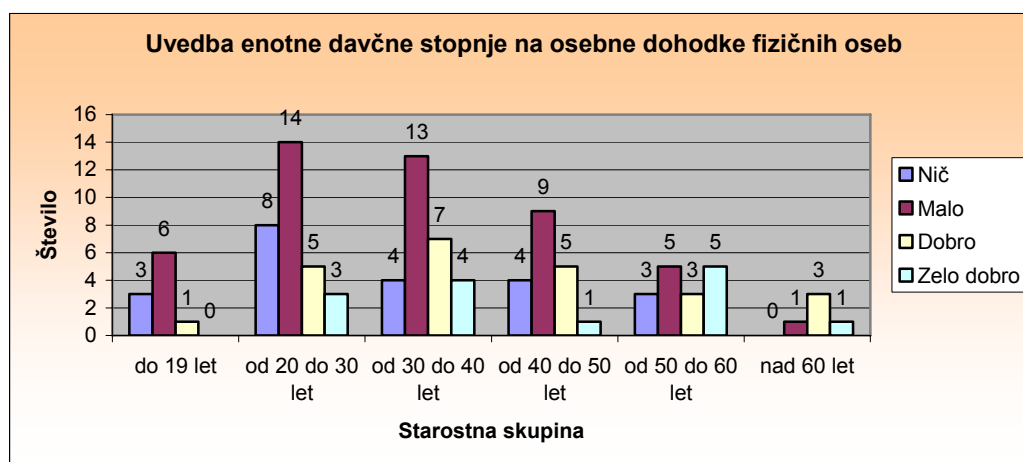
Predlog uvedbe enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb

Starostna skupina	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
do 19 let	3	6	1	0
od 20 do 30 let	8	14	5	3
od 30 do 40 let	4	13	7	4
od 40 do 50 let	4	9	5	1
od 50 do 60 let	3	5	3	5
nad 60 let	0	1	3	1

Razpredelnica 4 – izidi poznavanja predloga uvedbe enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb po starosti

Izidi kažejo, da predlog enotne davčne stopnje najmanj poznajo ljudje med dvajsetim in tridesetim letom starosti (14), sledi starostna skupina med 30. in 40. letom starosti (13), najbolj pa predlog poznajo ljudje iz starostne skupine nad 60 let. Iz vsega tega lahko povzamemo, da je predlog najbližji starejšim, ki imajo glede na razpoložljivost časa več možnosti za pridobivanje tovrstnih informacij, kajti mlajše generacije se kljub visoki tehnologiji srečujejo s kroničnim pomanjkanjem časa, kar je posledica manjše obveščenosti. Poleg tega bi morali mediji davčno politiko ljudem približati na čim bolj enostaven način, s preprostejšim jezikom s čim manj strokovnimi izrazi, ki jih žal razumejo le ljudje, ki izhajajo iz finančnih in političnih krogov.

Grafikon 4 – poznavanje predloga uvedbe enotne davčne stopnje na osebne dohodke fizičnih oseb

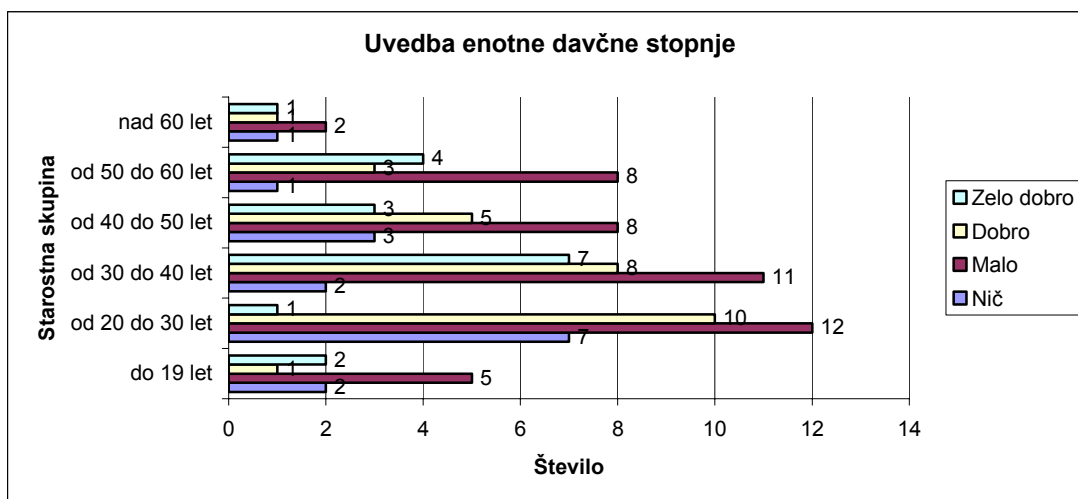

Predlog uvedbe enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost (DDV)

Starostna skupina	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
do 19 let	2	5	1	2
od 20 do 30 let	7	12	10	1
od 30 do 40 let	2	11	8	7
od 40 do 50 let	3	8	5	3
od 50 do 60 let	1	8	3	4
nad 60 let	1	2	1	1

Razpredelnica 5 – poznavanje predloga o uvedbi enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost

Vidimo, da ljudje iz starostne skupine med dvajsetim in tridesetim letom predloga ne poznajo najbolje, čeprav je stanje nekoliko boljše kot pri prejšnjem predlogu (EDS na dohodke fizičnih oseb), vsaj 10 ljudi predlog dobro pozna. Kot kažejo izidi, predlog nekoliko bolje poznajo tudi v drugih starostnih skupinah.

Grafikon 5 – poznavanje predloga o uvedbi enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost

Iz grafa je lepo razvidno, da najslabše poznajo predlog, kot smo že prej omenili, ljudje iz starostne skupine med dvajsetim in tridesetim letom starosti, najbolj pa ga poznajo iz starostne skupine med tridesetim in štiridesetim letom starosti.

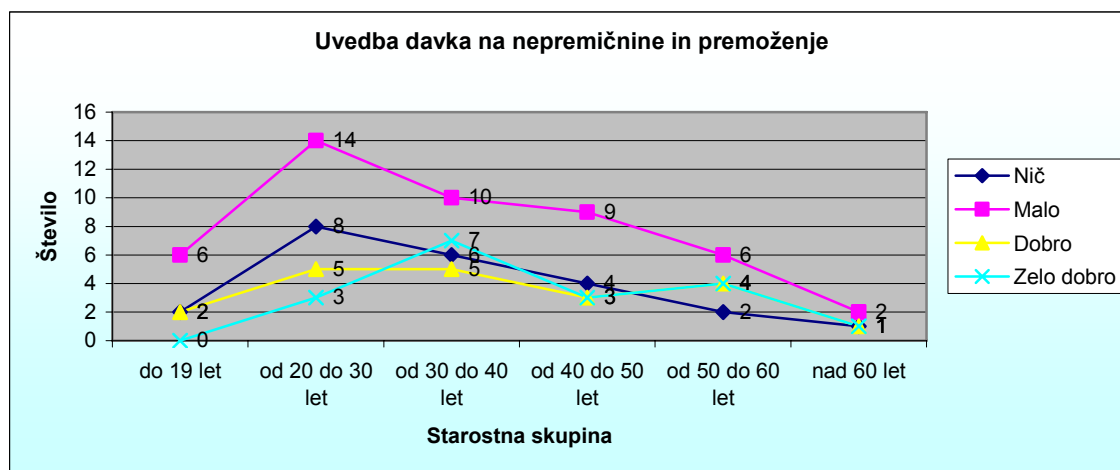
Predlog uvedbe davka na nepremičnine in premoženje

Starostna skupina	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
do 19 let	2	6	2	0
od 20 do 30 let	8	14	5	3
od 30 do 40 let	6	10	5	7
od 40 do 50 let	4	9	3	3
od 50 do 60 let	2	6	4	4
nad 60 let	1	2	1	1

Razpredelnica 6 – poznavanje predloga uvedbe davka na nepremičnine in premoženje

Izidi tega predloga pokažejo slabo obveščenost in poznavanje med vsemi starostnimi skupinami, najbolj pa zopet izstopajo starostne skupine do devetnajst let, med dvajsetim in tridesetim letom starosti, med tridesetim in štiridesetim letom starosti, kar je lepo prikazano tudi v grafu.

Grafikon 6 – izidi predloga uvedbe davka na nepremičnine in premoženje

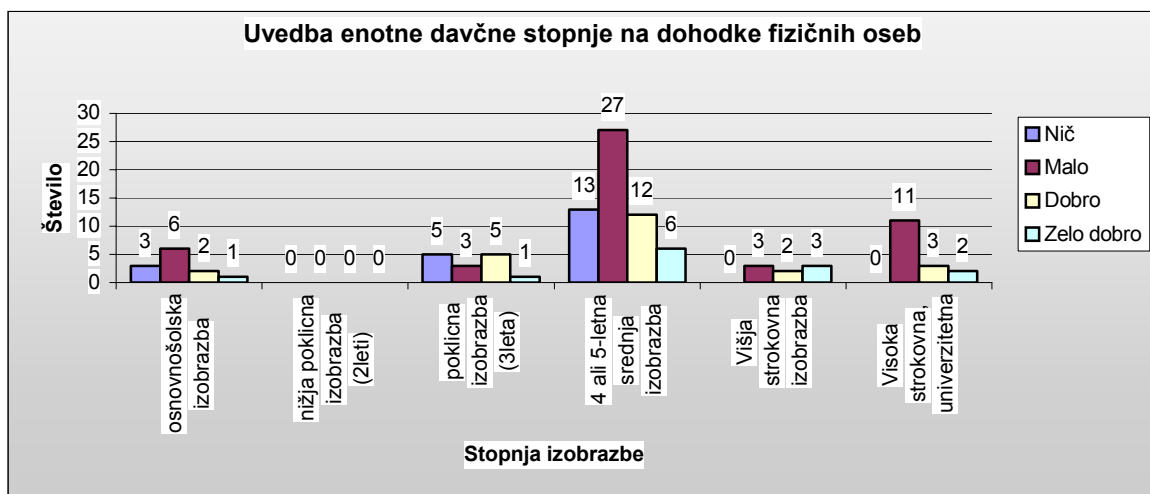
RAZLAGA IZIDOV GLEDE NA IZOBRAZBO

Predlog uvedbe enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb

Izobrazba	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
osnovnošolska izobrazba	3	6	2	1
nižja poklicna izobrazba (2 leti)	0	0	0	0
poklicna izobrazba (3 leta)	5	3	5	1
4- ali 5-letna srednja izobrazba	13	27	12	6
višja strokovna izobrazba	0	3	2	3
visoka strokovna, univerzitetna izobrazba	0	11	3	2

Razpredelnica 7 – razlaga izidov glede na izobrazbo (EDS)

Pri tej razlagi izidov lahko vidimo, da ta predlog najslabše poznajo ljudje s srednjo izobrazbo, sledijo jim ljudje z visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo. Pri tej stopnji izobrazbe smo pričakovali, da predlog reforme poznajo bolje od drugih ljudi z nižjo stopnjo izobrazbe. Iz pridobljenih izidov pa vidimo, da ni tako, čeprav bi uvedba te reforme ravno njim prinesla največ ugodnosti zaradi ukinitve davka na izplačane plače.

Grafikon 7 – poznavanje predloga EDS na dohodke fizičnih oseb glede na izobrazbo***Predlog uvedbe enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost (DDV)***

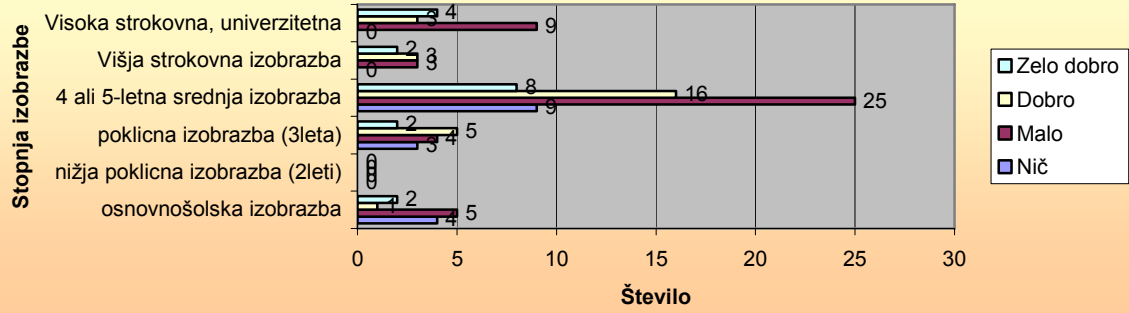
Izobrazba	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
osnovnošolska izobrazba	4	5	1	2
nižja poklicna izobrazba (2 leti)	0	0	0	0
poklicna izobrazba (3 leta)	3	4	5	2
4- ali 5-letna srednja izobrazba	9	25	16	8
višja strokovna izobrazba	0	3	3	2
visoka strokovna, univerzitetna	0	9	3	4

Razpredelnica 8 – poznavanje predloga uvedbe enotne davčne stopnje DDV glede na izobrazbo

Izidi so podobni kot pri prejšnjem predlogu, najmanj predlog poznajo ljudje s srednjo izobrazbo, katere bi dvig maloprodajnih cen prizadel v tolikšni meri kot ljudi z nižjo izobrazbo. Na žalost pa tudi najbolj izobraženi ljudje iz različnih poklicev predlogov ne poznajo najbolje. Glede na sedanje izkušnje bi morali ravno oni najbolj poznati predloge, saj se bodo le tako lahko pravilno odločali v različnih poslovnih okoliščinah.

Grafikon 8 – izidi poznavanja predloga uvedbe enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost

Uvedba enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost (DDV)

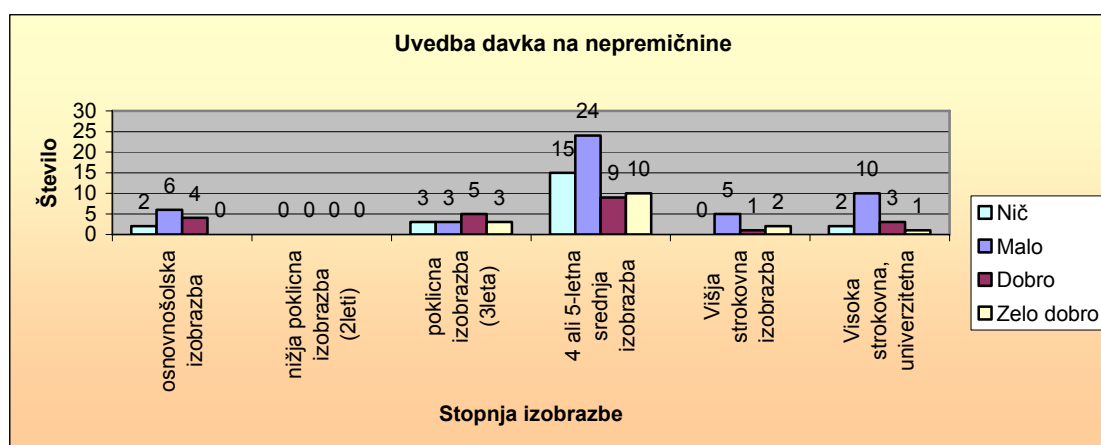
Predlog uvedbe davka na nepremičnine in premoženje

Tudi pri tem predlogu smo ugotovili, da najslabše poznajo predlog ljudje s srednjo izobrazbo, sledijo jim ljudje z visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo. Zanimiv je podatek, da ljudje s poklicno izobrazbo dokaj dobro poznajo ta predlog, kar se vidi v razpredelnici in tudi na grafu.

Izobrazba	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
osnovnošolska izobrazba	2	6	4	0
nižja poklicna izobrazba (2 leti)	0	0	0	0
poklicna izobrazba (3 leta)	3	3	5	3
4- ali 5-letna srednja izobrazba	15	24	9	10
višja strokovna izobrazba	0	5	1	2
visoka strokovna, univerzitetna	2	10	3	1

Razpredelnica 9 – razlaga izidov uvedbe davka na nepremičnine in premoženje

Grafikon 9 – razlaga izidov predloga uvedbe davka na nepremičnine in premoženje

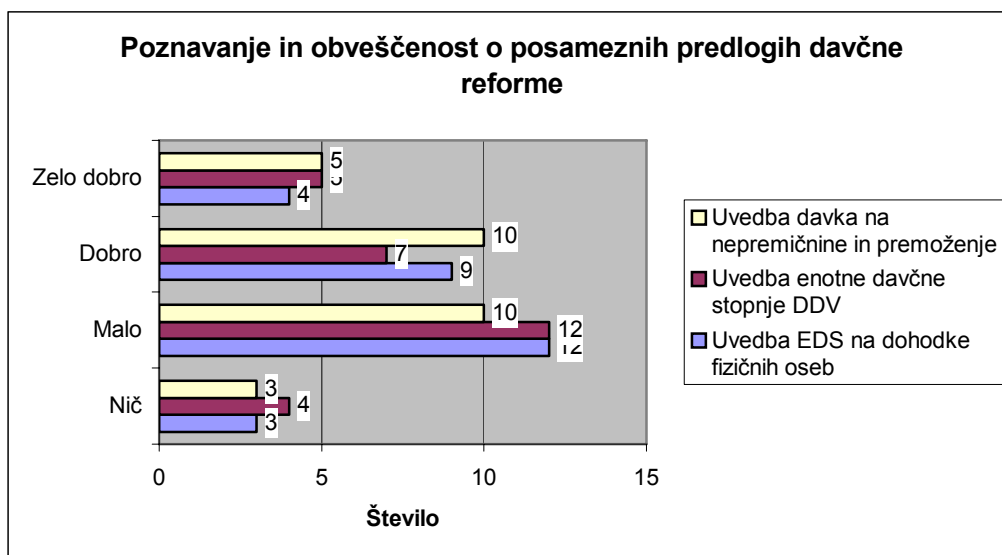
RAZLAGA IZIDOV GLEDE NA SPOLMOŠKI SPOL

Predlagane reforme	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
uvedba enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb	3	12	9	4
uvedba enotne davčne stopnje DDV	4	12	7	5
uvedba davka na nepremičnine in premoženje	3	10	10	5

Razpredelnica 10 – razlaga izidov glede na spol (M)

Iz razpredelnice lahko vidimo, da moški med predlaganimi predlogi reform najboljše poznajo predlog uvedbe davka na nepremičnine in premoženje. Predloga o uvedbi enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb in uvedbi enotne davčne stopnje DDV pa poznajo relativno malo.

Grafikon 10 – poznavanje in obveščенost o posameznih predlogih davčne reforme glede na spol (moški)

ŽENSKI SPOL

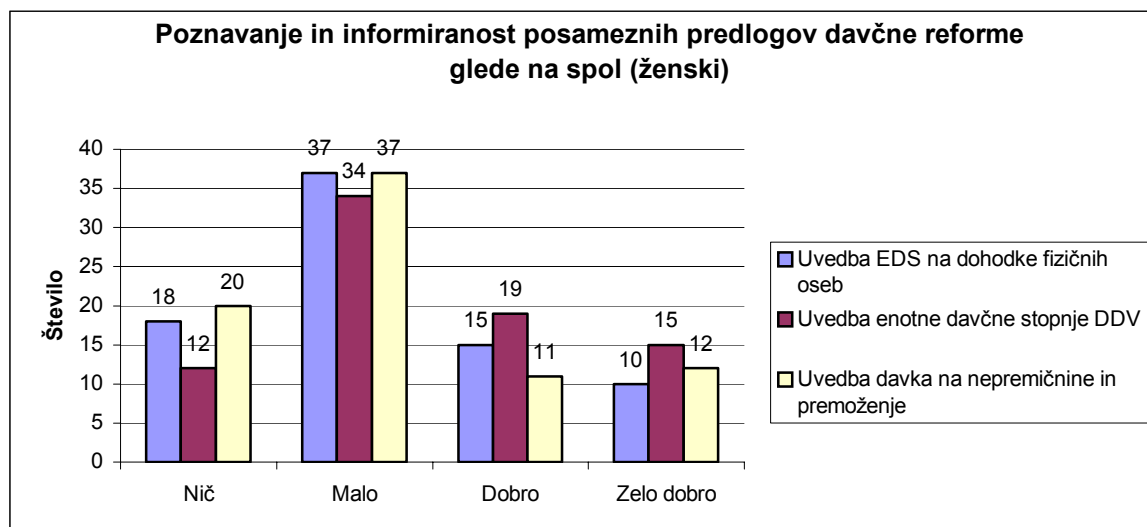
Pri ženskah je podobno kot pri moških, veliko predloge pozna malo ali pa o njih ne ve popolnoma nič, kar je razvidno iz te razpredelnice in grafa.

Predlagane reforme	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
uvedba enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb	18	37	15	10
uvedba enotne davčne stopnje DDV	12	34	19	15
uvedba davka na nepremičnine in premoženje	20	37	11	12

Razpredelnica 11 – poznavanje posameznih predlogov davčne reforme glede na spol (ženski)

Od predlogov jim je najbližji predlog uvedbe enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost. Tako lahko ugotovimo, da moški in ženske malo vedo o predlaganih davčnih reformah.

Grafikon 11 – poznavanje in obveščenost o posameznih predlogih davčne reforme glede na spol (ženski)

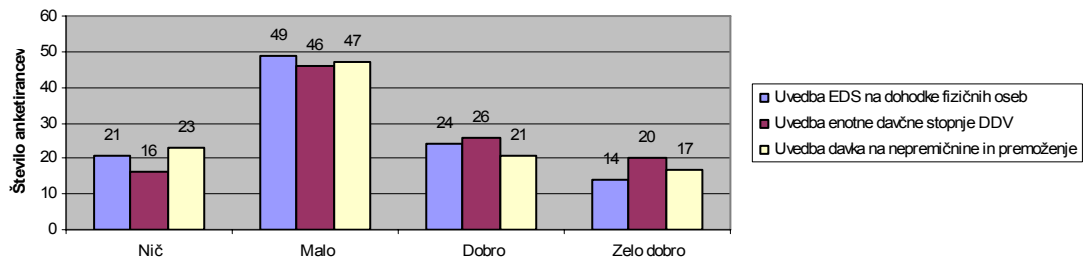
Izsledki oziroma ugotovitve raziskave, narejene na podlagi anketnega vprašalnika, kažejo, da so slovenski državljani ne glede na spol, izobrazbo in starost slabo seznanjeni s predlogi davčnih reform in poučeni o njih. Da je tako, si lahko nazorno ogledamo v razpredelnici in grafu št. 12, ki potrjujeta naše domneve.

Predlagane reforme	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
uvedba enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb	21	49	24	14
uvedba enotne davčne stopnje DDV	16	46	26	20
uvedba davka na nepremičnine in premoženje	23	47	21	17

Razpredelnica 12 – poznavanje posameznih predlogov davčne reforme med slovenskimi državljani

Grafikon 12 – poznavanje posameznih predlogov davčne reforme med slovenskimi državljani

Poznavanje posameznih predlogov davčne reforme med slovenskimi državljani

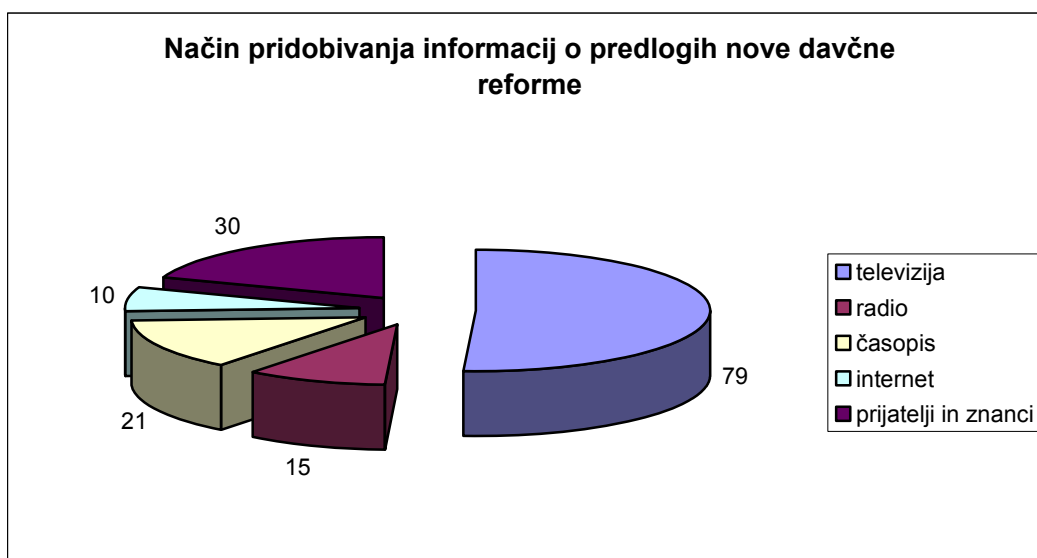
5. 5. 3 RAZLAGA IZIDOV GLEDE NA NAČIN PRIDOBIVANJA INFORMACIJ PO RAZLIČNIH MEDIJIH

V naši raziskavi smo poskušali ugotoviti tudi, kje so anketiranci dobili informacije o predlogih nove davčne politike. Največ anketirancev je informacije dobilo na televiziji (79). Drugi so informacije dobili od prijateljev in znancev (30), iz časopisa (21), s poslušanjem radia (15). Najmanj anketirancev pa je informacije dobilo na svetovnem spletu (10).

Vrsta medija	Število odgovorov
televizija	79
radio	15
časopis	21
internet	10
prijatelji in znanci	30

Razpredelnica 13 – način pridobivanja informacij o predlogih davčne reforme

Grafikon 13 – način pridobivanja informacij o predlogih davčne reforme

6 SKLEPNE UGOTOVITVE

Reforma davčnega sistema je v Sloveniji nujna, saj smo po obdavčenosti v svetu v samem vrhu. Predvsem je treba razbremeniti slovensko gospodarstvo (ukiniti davek na izplačane plače) in vzpostaviti razmere za večjo konkurenčnost slovenskih družb na svetovnih trgih. Slovenski parlament želi nekatere reforme izpeljati že v začetku naslednjega koledarskega leta, po uvedbi evra. Hitre in premalo premišljene spremembe nikoli niso dobre, sploh če se to dogaja na tako občutljivem področju, kot so davki, pri katerih se pričakujeta stabilnost in stalnost, je to še toliko slabše. Slovenija bi se tega morala lotiti počasi, predvsem pa bi morala narediti še kar nekaj izračunov in analiz, ki bi pokazali, kako bi se nov davčni sistem obnesel v slovenskem prostoru.

Sedanji predlogi sicer kratkoročno ponujajo rešitve, ne pa dolgoročno, kar se je pokazalo tudi v izračunih nekaterih strokovnjakov. Po uvedbi reform bi se samo gospodarstvo sicer razbremenilo, breme pa bi se v veliki meri preneslo med fizične davčne zavezance. Najbolj bi bili obremenjeni zavezanci srednjega plačilnega sistema. Z uvedbo enotne davčne stopnje bi se črtali tudi nekateri dodatki, kot so npr. prevoz na delo, nadomestilo za prehrano, kar pa ne prinaša socialne blaginje, temveč le še pogloblja socialne razlike med prebivalstvom. Z uvedbo davka na dodano vrednost bi država sicer pokrila izgubo v državnem proračunu zaradi izpada dohodka iz davka na izplačane plače, vendar pa obstaja možnost povečanja inflacije, saj bi cene v maloprodaji poskočile za kar 11,5 odstotka, kar bi najbolj občutili prebivalci z nižjimi osebnimi dohodki, ki so največji porabniki teh izdelkov in so zdaj obdavčeni z nižjo davčno stopnjo (8,5 odstotka). Najboljša trenutna rešitev je dvig obeh stopenj za 2 odstotka, npr. 10 in 22 odstotkov. Taka sprememba bi precej manj vplivala na spremembo cen na trgu, podjetja pa bi spremembe poračunala v breme svojega poslovanja. Enakomerna bi bila tudi razporeditev povečanega bremena med posamezne dohodkovne skupine prebivalstva.

V diplomski nalogi smo raziskovali, v kolikšni meri ljudje poznajo predloge davčnih reform. Po izidih sodeč ne glede na spol, starost in izobrazbo predloge le slabo poznajo, nekateri pa celo jih sploh ne. Po našem mnenju mediji očitno ne znajo te teme približati ljudem. Za večje razumevanje bi lahko poskrbeli že z uporabo preprostega ljudskega jezika, ki ga razumejo vsi ljudje ne glede na spol, starost in izobrazbo. Po našem mnenju se v predstavitvah predlogov vse preveč uporabljajo strokovni izrazi, ki so razumljivi le ožjemu krogu ljudi.

7 VIRI IN LITERATURA

- Pravilnik o valorizaciji zneskov za odmero davkov po zakonu o davkih občanov za leto 2004. Uradni list RS, št. 1/04.
 - Stanovnik, Tine. Javne finance v Sloveniji. Ekonomska fakulteta, Ljubljana, 1999.
 - Zakon o davkih občana. Uradni list RS, št. 8/91, 7/93.
 - Zakon o davku na dobiček pravnih oseb. Uradni list RS, št. 72/93, 20/95, 18/96, 34/96, 108/02, 14/03.
 - Zakon o davku na dodano vrednost. Uradni list RS, št. 89/98, 17/00, 30/01, 67/02, 134/03.
 - Zakon o dohodnini. Uradni list RS, št. 71/93, 2/94, 7/95, 44/96.
 - Žibert, Franc. Davčna teorija in politika. Visoka šola za upravljanje in poslovanje, Novo mesto, 2003.
 - Davčna uprava Republike Slovenije. URL=[«http://www.sigov.si/durs»](http://www.sigov.si/durs), 9. 4. 2006.
 - Vlada Republike Slovenije. URL=[« http://www.gov.si/vrs»](http://www.gov.si/vrs) , 12. 4. 2006.
 - Študentska organizacija Slovenije. URL=[« http://www.reforme.si/upload/d110406182457»](http://www.reforme.si/upload/d110406182457), 15. 4. 2006.
 - Časopis Finance. URL=[«http://www.finance-on.net/Show.php?id=126542»](http://www.finance-on.net/Show.php?id=126542), 15. 4. 2006.
 - Mladina. URL=[«http://www.mladina.si/talnik/200515/clanek»](http://www.mladina.si/talnik/200515/clanek), 18. 4. 2006.
 - Študentska organizacija Slovenije. URL=[«http://www.reforme.si/upload/d110406183008»](http://www.reforme.si/upload/d110406183008), 15. 4. 2006.
 - Izvozno okno. URL=[« http://www.izvoznookno.si/novice»](http://www.izvoznookno.si/novice), 13. 4. 2006.
 - Donos. URL=[« http://www.donos.net/client»](http://www.donos.net/client), 17. 4. 2006.
- Vlada Republike Slovenije. URL=[« http://www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si»](http://www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si), 14. 4. 2006.

PRILOGA

Spoštovani!

Sem študent Robert Zorko Višje strokovne šole B&B v Kranju. Letošnje šolsko leto končujem študij, do konca mi manjka le še diploma. Po tehtnem razmisleku sem za svojo diplomsko delo izbral temo z naslovom Reforme – davčna politika. Za to temo sem se odločil iz preprostega razloga, ker je to trenutno aktualna tema, pa tudi menim, da veliko ljudi ne pozna novih davčnih reform, ki jih bo sprejel slovenski parlament. Z anketo želim ugotoviti, koliko poznate nove davčne reforme.

Za vaše cenjene odgovore se vam že vnaprej zahvaljujem.

ANKETA

1. Kako dobro poznate nove davčne reforme. Prosim vas, da vsako predlagano reformo ocenite, in sicer tako, da obkrožite oceno na lestvici od 1 do 5. **Ocena 1 pomeni nič** (o reformah ne vem nič), **ocena 4 pomeni zelo dobro** (reformo poznam v celoti).

Predlagane reforme	Nič	Malo	Dobro	Zelo dobro
uvedba enotne davčne stopnje fizičnih oseb	1	2	3	4
uvedba enotne davčne stopnje DDV	1	2	3	4
uvedba davka na nepremičnine in premoženje	1	2	3	4

2. Kje ste dobili informacije o novi davčni politiki? Obkrožite eno ali več danih možnosti.

1	televizija
2	radio
3	časopis
4	internet
5	prijatelji, znanci

3. Prosim vas, da odgovorite še na ta vprašanja, in sicer tako, da obkrožite ustrezno polje.

Spol

1	moški
2	ženska

Izobrazba**Starost**

1	osnovnošolska izobrazba
2	nižja poklicna izobrazba (do 2 leti)
3	srednja poklicna izobrazba (3 leta)
4	4- ali 5-letna srednja izobrazba
5	višješolska izobrazba
6	visoka strokovna ali univerzitetna izobrazba

1	do 19 let
2	od 20 do 30 let
3	od 30 do 40 let
4	od 40 do 50 let
5	od 50 do 60 let
6	nad 60 let

KAZALO SLIK

Slika 1 – Efektivna obdavčitev plače v sedanjem sistemu in sistemu EDS (z otroškimi olajšavami).....	11
Slika 2 – Učinek uvedbe enotne davčne stopnje na bruto stroške dela po posameznih razredih (indeks EDS/ sedanji sistem)	12
Slika 3 – Prihranki pri letnih stroških dela zaradi davčne reforme (2005, v mio. SIT)	13
Slika 4 – stopnja obdavčitve povprečne plače po novi davčni reformi	20
Slika 5 – sprememba višine davčne olajšave za posameznega otroka	21
Slika 6 – Sprememba višine olajšave za družine z različnim številom otrok	21
Slika 7 – Sprememba letnega zneska dohodnine pri zavezancih z različnimi dohodki in različnim številom otrok	22
Slika 8 – Davčna obremenitev zavezancev z različnimi dohodki in različnim številom otrok v veljavni ureditvi in po predlogu reform	23

KAZALO RAZPREDELNIC

Razpredelnica 1 – struktura anketirancev po spolu	26
Razpredelnica 2 – struktura anketirancev po starosti	27
Razpredelnica 3 – struktura anketirancev glede na stopnjo izobrazbe	28
Razpredelnica 4 – izidi poznavanja predloga uvedbe enotne davčne stopnje na dohodke fizičnih oseb glede na starost.....	29
Razpredelnica 5 – poznavanje predloga o uvedbi enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost	30
Razpredelnica 6 – poznavanje predloga uvedbe davka na nepremičnine in premoženje	31
Razpredelnica 7 – razlaga izidov glede na izobrazbo (EDS)	32
Razpredelnica 8 – poznavanje predloga uvedbe enotne davčne stopnje DDV glede na izobrazbo.....	33
Razpredelnica 9 – razlaga izidov uvedbe davka na nepremičnine in premoženje.....	35
Razpredelnica 10 – razlaga izidov glede na spol (M).....	35
Razpredelnica 11 – poznavanje posameznih predlogov davčne reforme glede na spol (ženski).....	36
Razpredelnica 12 – poznavanje posameznih predlogov davčne reforme med slovenskimi državljani.....	37
Razpredelnica 13 – način pridobivanja informacij o predlogih davčne reforme	39

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1 – struktura anketirancev po spolu	27
Grafikon 2 – struktura anketirancev po starosti	27
Grafikon 3 – struktura anketirancev glede na stopnjo izobrazbe	28
Grafikon 4 – poznavanje predloga uvedbe enotne davčne stopnje na osebne dohodke fizičnih oseb	29
Grafikon 5 – poznavanje predloga uvedbi o uvedbi enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost	30
Grafikon 6 – izidi predloga uvedbe davka na nepremičnine in premoženje	32
Grafikon 7 – poznavanje predloga EDS na dohodke fizičnih oseb glede na izobrazbo	33
Grafikon 8 – izidi poznavanja predloga uvedbe enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost	33
Grafikon 9 – razlaga izidov predloga uvedbe davka na nepremičnine in premoženje	35
Grafikon 10 – poznavanje in obveščenost posameznih predlogov davčne reforme glede na spol (moški).....	36
Grafikon 11 – poznavanje in obveščenost posameznih predlogov davčne reforme glede na spol (ženski).....	37
Grafikon 12 – poznavanje posameznih predlogov davčne reforme med slovenskimi državljani	37
Grafikon 13 – način pridobivanja informacij o predlogih davčne reforme.....	39

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV

- DDV – davek na dodano vrednost
- RS – Republika Slovenija
- ZDavP – Zakon o davčnem postopku
- ZDDPO – Zakon o davku od dobička pravnih oseb
- EDS – enotna davčna stopnja na dohodke fizičnih oseb
-